

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2021/697
z 29. apríla 2021,
ktorým sa zriaďuje Európsky obranný fond a zrušuje nariadenie (EÚ) 2018/1092
(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 173 ods. 3, článok 182 ods. 4, článok 183 a článok 188 druhý odsek,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽²⁾,

keďže:

- (1) Geopolitický kontext Únie sa v poslednom desaťročí dramaticky zmenil. Situácia v susedných regiónoch Európy je nestabilná a Únia čelí zložitým a náročným problémom, keď jednak vznikajú nové hrozby, ako napríklad hybridné a kybernetické útoky, a zároveň sa vracajú aj tradičnejšie výzvy. Vzhľadom na uvedené okolnosti zastávajú občania Európy aj ich politickí lídri rovnaký názor, že je potrebné spoločne urobiť viac v oblasti obrany.
- (2) Charakteristickými črtami sektora obrany sú zvyšujúce sa náklady na obranné vybavenie a vysoké náklady na výskum a vývoj, ktoré obmedzujú zavádzanie nových obranných programov a majú priamy dosah na konkurencieschopnosť a inovačné kapacity európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne. Vzhľadom na toto zvyšovanie nákladov by sa mal na úrovni Únie podporovať vývoj novej generácie hlavných obranných systémov a nových obranných technológií s cieľom zvýšiť spoluprácu medzi členskými štátmi v súvislosti s investíciami do obranného vybavenia.
- (3) Komisia sa vo svojom oznámení z 30. novembra 2016 o akčnom pláne v oblasti európskej obrany zaviazala dopĺňať, využívať a konsolidovať snahy o spoluprácu členských štátov pri rozvoji technologických a priemyselných spôsobilostí v oblasti obrany s cieľom reagovať na bezpečnostné výzvy a zároveň podporovať konkurencieschopný, inovačný a efektívny európsky obranný priemysel v celej Únii aj mimo jej hraníc. Okrem toho sa Komisia zaviazala podporovať vytvorenie integrovanejšieho obranného trhu v Únii a dopyt po európskych výrobkoch a technológiách obranného priemyslu na vnútornom trhu, v dôsledku čoho sa zvýši nezávislosť od mimouńiových zdrojov. Komisia konkrétne navrhla vytvoriť Európsky obranný fond na podporu investícií do spoločného výskumu a spoločného vývoja výrobkov a technológií obranného priemyslu, a tým pomáhať rozvíjaniu synergií a nákladovej efektívnosti, a na podporu spoločných nákupov a údržby obranného vybavenia členskými štátmi. Európsky obranný fond by mal dopĺňať vnútroštátne financovanie, ktoré sa už na uvedený účel používa, stimulovať členské štáty k väčšej spolupráci a väčším investíciám v oblasti obrany a podporovať spoluprácu počas celého životného cyklu výrobkov a technológií obranného priemyslu.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 110, 22.3.2019, s. 75.

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 18. apríla 2019 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a pozícia Rady v prvom čítaní zo 16. marca 2021 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku). Pozícia Európskeho parlamentu z 29. apríla 2021 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku).

- (4) Európsky obranný fond by mal prispieť k silnej, konkurencieschopnej a inovačnej európskej obrannej technologickej a priemyselnej základni a dopĺňať iniciatívy Únie zamerané na dosiahnutie integrovanejšieho európskeho obranného trhu, a najmä smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/43/ES ⁽³⁾ a 2009/81/ES ⁽⁴⁾ o transferoch Únie a o verejnom obstarávaní v sektore obrany prijaté v roku 2009.
- (5) Európsky obranný fond (ďalej len „fond“) by sa mal zriadiť na obdobie siedmich rokov, aby sa jeho trvanie zosúladiť s trvaním viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027 (ďalej len „VFR na roky 2021 – 2027“) stanoveného v nariadení Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 ⁽⁵⁾ na základe integrovaného prístupu s cieľom prispieť k posilneniu kapacít obranného priemyslu Únie v oblasti konkurencieschopnosti a inovácií. Cieľom fondu má byť posilnenie konkurencieschopnosti, inovácií, efektívnosti a technologickej autonómnosti obranného priemyslu Únie, a tým prispievať k strategickej autonómnosti Únie podporou cezhraničnej spolupráce medzi členskými štátmi, ako aj spolupráce medzi podnikmi, výskumnými centrami, vnútroštátnymi správnymi orgánmi, medzinárodnými organizáciami a univerzitami v celej únii, tak vo fáze výskumu, ako aj vo fáze vývoja výrobkov a technológií obranného priemyslu. S cieľom dosiahnuť inovatívnejšie riešenia a podporiť otvorený vnútorný trh by mal fond podporovať a uľahčovať rozširovanie cezhraničnej spolupráce malých a stredných podnikov (ďalej len „MSP“) a spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou pôsobiacich v sektore obrany. Na úrovni Únie sa spoločné nedostatky v spôsobilostiach v oblasti obrany identifikujú v rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky, najmä v pláne rozvoja spôsobilostí, pričom v zastrešujúcom programe strategického výskumu sa identifikujú aj spoločné ciele výskumu v oblasti obrany.

Účelom iných procesov v únii, napríklad koordinovaného ročného hodnotenia obrany (CARD) a stálej štruktúrovanej spolupráce (ďalej len „PESCO“) je podporiť plnenie príslušných priorít identifikovaných a využitím príležitostí na posilnenie spolupráce s cieľom naplniť ambície v oblasti bezpečnosti a obrany na úrovni Únie. Vo vhodných prípadoch sa môžu tiež zohľadniť regionálne a medzinárodné priority vrátane priorít v kontexte Organizácie Severoatlantickej zmluvy, ak sú v súlade s prioritami Únie a nebránia žiadnemu členskému štátu ani pridruženej krajine v účasti, pričom by sa malo dbať na predchádzanie zbytočnej duplicite.

- (6) Fáza výskumu spojená s vývojom obranných spôsobilostí má zásadný význam, keďže podporuje kapacitu a autonómnosť európskeho priemyslu, pokiaľ ide o vývoj výrobkov obranného priemyslu, a nezávislosť členských štátov ako koncových používateľov takých výrobkov. Fáza výskumu môže zahŕňať značné riziká, najmä riziká spojené s nízkym stupňom rozvoja a prelomového charakteru technológií. Fáza vývoja, ktorá obvykle nasleduje po fáze výskumu, zahŕňa aj značné riziká a náklady, ktoré bránia ďalšiemu využívaniu výsledkov výskumu a nepriaznivo ovplyvňujú konkurencieschopnosť a inovatívnosť obranného priemyslu Únie. Fond by preto mal podporovať prepojenie medzi fázou výskumu a fázou vývoja.
- (7) Fond nepodporuje základný výskum, ktorý by sa mal podporovať radšej z iných programov financovania, ale jeho podpora sa môže vzťahovať na základný výskum zameraný na obranu, z ktorého sa pravdepodobne vytvorí základ riešenia zistených alebo očakávaných problémov alebo sa vytvoria nové možnosti.
- (8) Z fondu by sa mohli podporovať akcie, ktoré sa týkajú nových výrobkov a technológií obranného priemyslu a modernizácie existujúcich výrobkov a technológií obranného priemyslu vrátane ich interoperability. Akcie na modernizáciu existujúcich výrobkov a technológií obranného priemyslu by mali byť oprávnené len vtedy, ak už existujúce informácie potrebné na vykonávanie akcie nepodliehajú žiadnemu obmedzeniu zo strany nepridruženej tretej krajiny alebo subjektu z nepridruženej tretej krajiny, ktoré by bránilo vykonaniu akcie. Ak právne subjekty žiadajú o financovanie z prostriedkov Únie, malo by sa od nich vyžadovať predloženie príslušných informácií, aby sa zistilo, že neexistujú žiadne obmedzenia. Ak takéto informácie chýbajú, nemalo by dôjsť k žiadnemu financovaniu z prostriedkov Únie.

⁽³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/43/ES zo 6. mája 2009 o zjednodušení podmienok pre transfery výrobkov obranného priemyslu v rámci Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 146, 10.6.2009, s. 1).

⁽⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/81/ES z 13. júla 2009 o koordinácii postupov pre zadávanie určitých zákaziek na práce, zákaziek na dodávku tovaru a zákaziek na služby verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi v oblastiach obrany a bezpečnosti a o zmene a doplnení smerníc 2004/17/ES a 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 216, 20.8.2009, s. 76).

⁽⁵⁾ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 (Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 11).

- (9) Z fondu by sa mali podporovať akcie vedúce k vývoju prelomových obranných technológií. Keďže prelomové technológie môžu byť založené na koncepciách alebo nápadoch pochádzajúcich od netradičných subjektov v oblasti obrany, fond by mal umožniť dostatočnú flexibilitu, pokiaľ ide o konzultácie so zainteresovanými stranami a vykonávanie takýchto akcií.
- (10) S cieľom zaistiť, aby sa pri vykonávaní tohto nariadenia dodržali medzinárodné záväzky Únie a jej členských štátov, akcie týkajúce sa výrobkov alebo technológií obranného priemyslu, ktorých používanie, vývoj alebo výroba sú zakázané medzinárodným právom, by nemali byť podporované z fondu. V tejto súvislosti by mala oprávnenosť akcií týkajúcich sa nových výrobkov alebo technológií obranného priemyslu podliehať aj vývoju medzinárodného práva. Okrem toho oprávnené na podporu z fondu by nemali byť akcie na vývoj smrtiacich autonómnych zbraní bez možnosti reálnej ľudskej kontroly nad rozhodnutiami o výbere cieľa a nasadenia pri vykonávaní útokov na ľudí, a to bez toho, aby bola dotknutá možnosť poskytnúť finančné prostriedky na akcie na vývoj systémov včasného varovania a na protiopatrenia na obranné účely.
- (11) Cezhraničnú spoluprácu medzi členskými štátmi a medzi právnymi subjektmi usadenými v rôznych členských štátoch brzdí skutočnosť, že je ťažké dohodnúť sa na harmonizovaných požiadavkách na obrannú spôsobilosť a spoločných technických špecifikáciách alebo normách. Absencia takýchto požiadaviek, špecifikácií a noriem mala za následok zvýšenú roztrieštenosť obranného sektora, technickú zložitnosť, oneskorenia, vyššie náklady, zbytočnú duplicitu, ako aj nižšiu úroveň interoperability. Dohoda o spoločných technických špecifikáciách by mala byť podmienkou akcií, ktoré si vyžadujú vyššiu úroveň technologickej pripravenosti. Na podporu z fondu by mali byť tiež oprávnené činnosti vedúce k harmonizovaným požiadavkám na obrannú spôsobilosť, ako aj činnosti zamerané na podporu tvorby spoločného vymedzenia technických špecifikácií alebo noriem, najmä ak podporujú interoperabilitu.
- (12) Keďže cieľom fondu je podporiť konkurencieschopnosť, efektívnosť a inovácie obranného priemyslu Únie využívaním a dopĺňaním činností spolupráce týkajúcich sa výskumu a technológií v oblasti obrany a elimináciou rizika vo fáze vývoja projektov spolupráce, na podporu z fondu by mali byť oprávnené akcie týkajúce sa fázy výskumu a fázy vývoja výrobku alebo technológie obranného priemyslu.
- (13) Keďže fond sa zameriava predovšetkým na posilnenie spolupráce medzi právnymi subjektmi a členskými štátmi v celej Únii, akcia by mala byť oprávnená na získanie financovania len vtedy, ak ju majú vykonať právne subjekty spolupracujúce v rámci konzorcia najmenej troch oprávnených právnych subjektov usadených v najmenej troch rôznych členských štátoch alebo pridružených krajinách. Najmenej tri z uvedených oprávnených právnych subjektov usadených v najmenej dvoch rôznych členských štátoch alebo pridružených krajinách by nemali byť počas celého obdobia, v ktorom sa vykonáva akcia, priamo alebo nepriamo ovládané rovnakým právnym subjektom a nemali by sa ovládať navzájom. V uvedenej súvislosti by sa kontrola mala chápať ako schopnosť uplatňovať rozhodujúci vplyv na právny subjekt priamo, alebo nepriamo prostredníctvom jedného alebo viacerých sprostredkovateľských právnych subjektov. Vzhľadom na špecifiká prelomových obranných technológií, ako aj štúdií, by akcie mohol vykonávať jeden právny subjekt. S cieľom podporiť spoluprácu medzi členskými štátmi by malo byť tiež možné z fondu podporiť spoločné obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím.
- (14) Podľa rozhodnutia Rady 2013/755/EÚ⁽⁹⁾ sú subjekty usadené v zámorských krajinách alebo územiach oprávnené na získanie financovania pod podmienkou dodržania pravidiel a cieľov fondu a prípadných dohôd platných pre členský štát, s ktorým sú príslušné zámorské krajiny a územia spojené.
- (15) Keďže fond sa zameriava na posilnenie konkurencieschopnosti a efektívnosti obranného priemyslu Únie, oprávnené na podporu by v zásade mali byť len právne subjekty usadené v Únii alebo v pridružených krajinách, ktoré nie sú ovládané zo strany nepridružených tretích krajín ani subjektov z nepridružených tretích krajín. V tejto súvislosti by sa ovládanie malo chápať ako schopnosť uplatňovať rozhodujúci vplyv na právny subjekt priamo, alebo nepriamo prostredníctvom jedného alebo viacerých sprostredkovateľských právnych subjektov. Okrem toho, aby sa zabezpečila ochrana základných bezpečnostných a obranných záujmov Únie a jej členských štátov, by sa infraštruktúra, zariadenia, majetok a zdroje príjemcov a subdodávateľov zapojených do akcií podporovaných z fondu mali nachádzať na území členského štátu alebo pridruženej krajiny počas celého trvania akcie a príjmovia

(9) Rozhodnutie Rady 2013/755/EÚ z 25. novembra 2013 o pridružení zámorských krajín a území k Európskej únii („rozhodnutie o pridružení zámoria“) (Ú. v. EÚ L 344, 19.12.2013, s. 1).

a subdodávateľa zapojení do akcie by mali mať ich výkonné riadiace štruktúry v Únii alebo v pridruženej krajine. V súlade s tým by právny subjekt, ktorý je usadený v nepridruženej tretej krajine, alebo právny subjekt, ktorý je usadený v Únii alebo v pridruženej krajine, ale svoje výkonné riadiace štruktúry má v nepridruženej tretej krajine, nemal byť oprávnený byť príjemcom alebo subdodávateľom zapojeným do akcie. S cieľom chrániť základné bezpečnostné a obranné záujmy Únie a jej členských štátov by sa uvedené kritériá oprávnenosti mali uplatňovať aj na financovanie poskytované prostredníctvom verejného obstarávania odchyľne od článku 176 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 ⁽⁷⁾ (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“).

- (16) Za určitých okolností by malo byť možné odchyliť sa od zásady, že príjemcovia a subdodávateľa zapojení do akcie podporovanej z fondu nie sú ovládaní nepridruženými tretími krajinami ani subjektami z nepridružených tretích krajín. V tejto súvislosti by právne subjekty usadené v Únii alebo v pridruženej krajine, ktoré sú ovládané nepridruženou treťou krajinou alebo subjektom z nepridruženej tretej krajiny, mali byť oprávnené byť príjemcom alebo subdodávateľom zapojeným do akcie pod podmienkou, že sú splnené prísne podmienky týkajúce sa bezpečnostných a obranných záujmov Únie a jej členských štátov. Účast takýchto právnych subjektov by nemala byť v rozpore s cieľmi fondu. Žiadatelia by mali poskytnúť všetky príslušné informácie o infraštruktúre, zariadeniach, aktívach a zdrojoch, ktoré sa majú v rámci akcie použiť. Zároveň by sa v tejto súvislosti mali zohľadniť obavy členských štátov týkajúce sa bezpečnosti dodávok.
- (17) V rámci reštriktívnych opatrení Únie, ktoré boli prijaté na základe článku 29 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) a článku 215 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), sa nesmú priamo ani nepriamo poskytnúť žiadne finančné prostriedky ani hospodárske zdroje určeným právnickým osobám, subjektom alebo orgánom ani v ich prospech. Takéto určené subjekty a subjekty nimi vlastnené alebo ovládané preto nemôžu byť podporované z fondu.
- (18) Finančné prostriedky Únie by sa mali udeľovať na základe súťažných výziev na predkladanie návrhov vydaných v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách. Za určitých riadne odôvodnených a výnimočných okolností by však malo byť tiež možné udeliť finančné prostriedky Únie bez výzvy na predkladanie návrhov v súlade s článkom 195 prvým odsekom písm. e) nariadenia o rozpočtových pravidlách. Keďže udelenie finančných prostriedkov v súlade s článkom 195 prvým odsekom písm. e) nariadenia o rozpočtových pravidlách predstavuje odchýlku od všeobecného pravidla, že finančné prostriedky sa majú udeľovať na základe súťažných výziev na predkladanie návrhov, uvedené výnimočné okolnosti by sa mali vykladať prísne. V uvedenom kontexte, na to, aby sa grant mohol udeliť bez výzvy na predkladanie návrhov, Komisia, ktorej pomáha výbor členských štátov (ďalej len „výbor“), by mala posúdiť stupeň, do ktorého navrhovaná akcia zodpovedá cieľom fondu, pokiaľ ide o cezhraničnú priemernú spoluprácu a hospodársku súťaž v rámci celého dodávateľského reťazca.
- (19) Ak sa na oprávnenej akcii chce zúčastniť konzorcium a podpora Únie má mať formu grantu, toto konzorcium by malo vymenovať jedného zo svojich členov za koordinátora. Koordinátor by mal byť hlavným kontaktným miestom na účely vzťahov konzorcia s Komisiou.
- (20) Ak akciu podporovanú z fondu riadi projektový manažér vymenovaný členskými štátmi alebo pridruženými krajinami, Komisia by s ním mala pred vykonaním platby príjemcom konzultovať o pokroku dosiahnutom v rámci akcie, aby mohol zabezpečiť, že príjemcovia dodržia lehoty. Projektový manažér by mal Komisii poskytnúť svoje pripomienky k pokroku dosiahnutému v rámci akcie, aby Komisia mohla určiť, či sú splnené podmienky na to, aby sa prišlo k vykonaniu platby.

⁽⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

- (21) Fond by sa mal vykonávať prostredníctvom priameho riadenia, aby sa maximalizovala účinnosť a efektívnosť realizácie a zabezpečila úplná konzistentnosť s ostatnými iniciatívami Únie. Komisia by preto mala aj naďalej zodpovedať za výberové postupy a postupy pridelovania prostriedkov, a to aj pokiaľ ide o preskúmanie a posúdenie z etického hľadiska. V odôvodnených prípadoch by však malo byť Komisii umožnené poveriť subjekty uvedené v článku 62 ods. 1 prvom pododseku písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách úlohami súvisiacimi s plnením rozpočtu v prípade osobitných akcií podporovaných z fondu, napríklad, keď bol projektový manažér vymenovaný členskými štátmi, ktoré spolufinancujú akciu, za podmienky, že budú splnené požiadavky nariadenia o rozpočtových pravidlách. Takéto poverenie úlohami súvisiacimi s plnením rozpočtu by pomohlo zefektívniť riadenie spolufinancovaných akcií a zabezpečiť bezproblémovú koordináciu dohody o financovaní s dohodou uzavretou konzorciom a projektovým manažérom vymenovaným členskými štátmi, ktoré akciu spolufinancujú.
- (22) S cieľom zabezpečiť finančnú životaschopnosť financovaných vývojových akcií treba, aby žiadatelia preukázali, že náklady na akcie, ktoré nie sú pokryté z finančných prostriedkov Únie, sú pokryté inými finančnými prostriedkami.
- (23) Členské štáty by mali mať k dispozícii rôzne druhy finančných mechanizmov na účely spoločného vývoja a nadobudnutia obranných spôsobilostí. Komisia by mohla zabezpečovať rôzne druhy mechanizmov, ktoré by členské štáty mohli dobrovoľne využívať pri riešení problémov financovania v oblasti vývoja a obstarávania v rámci spolupráce. Využívaním takýchto finančných mechanizmov by sa mohlo ďalej podporiť spúšťanie projektov spolupráce a cezhraničných projektov v oblasti obrany a zvýšiť efektívnosť výdavkov na obranu, a to aj v prípade projektov podporovaných z fondu.
- (24) Vzhľadom na špecifiká obranného priemyslu, kde dopyt takmer výlučne vychádza zo strany členských štátov a pridružených krajín, ktoré tiež ovládajú celé nadobúdanie výrobkov a technológií obranného priemyslu vrátane exportu, sa fungovanie sektoru obrany neriadí obvyklými pravidlami a obchodnými modelmi, ktorými sa riadia tradičnejšie trhy. Preto toto odvetvie nemôže uskutočňovať zásadné projekty výskumu a vývoja v oblasti obrany financované z vlastných zdrojov a členské štáty a pridružené krajiny často v plnej výške hradia náklady na výskum a vývoj. V záujme dosiahnutia cieľov fondu, a to najmä podporenia spolupráce medzi právnymi subjektmi z rôznych členských štátov a pridružených krajín, a pri zohľadnení špecifík sektora obrany, v prípade akcií, ktoré sa vykonávajú pred fázou prototypu, by sa mali hradiť oprávnené náklady v plnej výške.
- (25) Kľúčovou fázou je fáza prototypu, pretože členské štáty alebo pridružené krajiny vtedy zvyčajne prijímajú rozhodnutie o svojej celkovej investícii a začínajú postup nadobudnutia budúcich výrobkov alebo technológií obranného priemyslu. Členské štáty a pridružené krajiny sa preto v tejto konkrétnej fáze dohodnú na potrebných záväzkoch vrátane spoločného rozdelenia nákladov a vlastníctva projektu. S cieľom zaistiť dôveryhodnosť ich záväzkov, podpora z fondu by nemala za bežných okolností presiahnuť 20 % oprávnených nákladov.
- (26) V prípade akcií, ktoré idú nad rámec fázy prototypu, by sa malo stanoviť financovanie až do výšky 80 %. Takéto akcie, ktoré sú bližšie k dokončeniu výrobku a technológie, si môžu stále vyžadovať značné náklady.
- (27) Zainteresované strany v sektore obrany čelia osobitným nepriamym nákladom, ako sú napríklad náklady na bezpečnosť. Navyše zainteresované strany fungujú na špecifickom trhu, na ktorom – pri chýbajúcom dopyte na strane kupujúcich – nemôžu získať späť náklady na výskum a vývoj rovnakým spôsobom ako v civilnom sektore. Preto je vhodné povoliť paušálnu sadzbu 25 % celkových priamych oprávnených nákladov na akciu, ako aj možnosť účtovať nepriame oprávnené náklady určené v súlade s obvyklými postupmi nákladového účtovníctva príjemcov, ak uvedené postupy ich vnútroštátne orgány uznávajú v prípade porovnateľných činností v oblasti obrany a ak ich príjemca oznámil Komisii.
- (28) Akcie s účasťou cezhraničných MSP a spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou podporujú otvorenie dodávateľských reťazcov a prispievajú k plneniu cieľov fondu. Takéto akcie by mali byť preto oprávnené na zvýšenie miery financovania, čo by malo byť prospešné pre všetky zúčastnené právne subjekty.

- (29) S cieľom zabezpečiť, aby financované akcie prispeli ku konkurencieschopnosti a efektívnosti európskeho obranného priemyslu, je dôležité, aby členské štáty mali úmysel spoločne obstarávať konečný výrobok alebo spoločne využívať technológiu, najmä prostredníctvom spoločného cezhraničného obstarávania, v rámci ktorého členské štáty spoločne organizujú svoje postupy verejného obstarávania, a to najmä prostredníctvom centrálnej obstarávacej organizácie.
- (30) S cieľom zabezpečiť, aby akcie podporované z fondu prispievali ku konkurencieschopnosti a efektívnosti európskeho obranného priemyslu, mali by byť orientované na trh a na dopyt a v strednodobom až dlhodobom horizonte komerčne životaschopné. Kritériá oprávnenosti pre vývojové akcie by preto mali zohľadňovať skutočnosť, že členské štáty majú úmysel, a to aj prostredníctvom memoranda o porozumení alebo vyhlásenia o zámere, koordinovaným spôsobom obstaráť koncový výrobok alebo využívať technológiu. Kritériá na vyhodnotenie návrhov vývojových akcií by okrem toho mali zohľadňovať aj skutočnosť, že členské štáty sa politicky alebo právne zaviazali spoločne koordinovaným spôsobom využívať, vlastníť alebo udržiavať koncový výrobok alebo technológiu.
- (31) Podpora inovácií a technologického vývoja v obrannom priemysle Únie by sa mala uskutočňovať spôsobom, ktorý je v súlade s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie. Kritériom na vyhodnotenie návrhov by preto mali byť prínosy akcií pre uvedené záujmy a pre priority v oblasti obranného výskumu a obranných spôsobilostí, na ktorých sa členské štáty spoločne dohodli.
- (32) Oprávnenými akciami vypracovanými v medziach projektov PESCO v inštitucionálnom rámci Únie by sa mala zabezpečiť nepretržitá posilnená spolupráca medzi právnymi subjektmi v rôznych členských štátoch, čím by sa malo priamo prispievať k cieľom fondu. Ak by boli takéto akcie vybrané, mali by byť preto oprávnené na zvýšenie miery financovania.
- (33) S cieľom predísť zbytočnej duplicitě a zabezpečiť vzájomné obohacovanie civilného a obranného výskumu a synergie medzi nimi, Komisia zohľadní iné činnosti financované z Horizontu Európa – rámcového programu pre výskum a inovácie zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695 ⁽⁸⁾.
- (34) Kybernetická bezpečnosť a kybernetická obrana sa stávajú čoraz významnejšími výzvami a Komisia a vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku uznali potrebu dosiahnuť synergie medzi akciami v oblasti kybernetickej obrany v rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia a iniciatívami Únie v oblasti kybernetickej bezpečnosti, ako sú napríklad iniciatívy uvedené v spoločnom oznámení Komisie z 13. septembra 2017 „Odolnosť, odrádzanie a obrana: budovanie silnej kybernetickej bezpečnosti pre EÚ“. Zainteresované strany by sa mali v záujme zvýšenia kybernetickej odolnosti usilovať najmä o synergie medzi civilným a obranným rozmerom kybernetickej bezpečnosti.
- (35) Integrovaný prístup by sa mal zabezpečiť spojením činností, na ktoré sa vzťahuje Prípravná akcia pre výskum v oblasti obrany (ďalej len „PADR“) začatá Komisiou v súlade s článkom 58 ods. 2 písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách a Program rozvoja európskeho obranného priemyslu (ďalej len „EDIDP“) zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1092 ⁽⁹⁾, ako aj zjednotením podmienok účasti. Takýto integrovaný prístup by mal vytvoriť súdržnejší súbor nástrojov a zvýšiť inovačný, kolaboratívny a hospodársky vplyv fondu a zároveň predísť zbytočnej duplicitě a fragmentácii. Tiež by zabezpečil, že fond prispeje k lepšiemu využívaniu výsledkov výskumu v oblasti obrany a zároveň k preklenutiu medzery medzi výskumom a vývojovými fázami pri súčasnom zohľadnení špecifík sektora obrany, ako aj podpore všetkých foriem inovácií vrátane prelomových obranných technológií. Okrem toho je možné očakávať aj prípadné účinky pozitívneho presahu do civilného sektoru.

⁽⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie, stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1290/2013 a (EÚ) č. 1291/2013 (pozri stranu 1 tohto úradného vestníka).

⁽⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1092 z 18. júla 2018, ktorým sa zriaďuje Program rozvoja európskeho obranného priemyslu zameraný na podporu konkurencieschopnosti a inovačnej kapacity obranného priemyslu Únie (Ú. v. EÚ L 200, 7.8.2018, s. 30).

- (36) Ak je to vhodné vzhľadom na osobitosti akcie, ciele fondu by sa mali dosahovať aj prostredníctvom finančných nástrojov a rozpočtových záruk v rámci fondu InvestEU zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 ⁽¹⁰⁾.
- (37) Podpora z fondu by sa mala vhodným spôsobom využívať na riešenie zlyhaní trhu alebo suboptimálnych investičných situácií a akcie by nemali zdvojiť či vytláčať súkromné financovanie, alebo narúšať hospodársku súťaž na vnútornom trhu. Akcie by mali prinášať pre Úniu jasnú pridanú hodnotu.
- (38) Formy financovania z prostriedkov Únie a spôsoby vykonávania fondu by sa mali zvoliť na základe ich schopnosti plniť špecifické ciele akcií a dosahovať výsledky, berúc do úvahy najmä náklady na kontroly, administratívne zaťaženie a očakávané riziko nedodržovania predpisov. Uvedená voľba by mala zahŕňať zväzovanie využívania jednorazových platieb, paušálneho financovania a jednotkových nákladov, ako aj financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi, ako je uvedené v článku 125 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách.
- (39) Komisia by mala prostredníctvom vykonávacích aktov prijať ročné pracovné programy v súlade s cieľmi fondu a zohľadniť pritom prvé skúsenosti získané v rámci EDIDP a PADR. Pri zostavovaní pracovného programu by mal Komisiu pomáhať výbor. Komisia by sa mala snažiť nájsť riešenia, ktoré majú čo najširšiu podporu vo výbore. V tejto súvislosti by mal výbor mať možnosť stretávať sa v zložení národných expertov na oblasť obrany a bezpečnosti, aby Komisiu poskytoval špecifickú pomoc vrátane poradenstva, pokiaľ ide o ochranu utajovaných skutočností v rámci akcie. Členské štáty vymenúvajú svojich príslušných zástupcov do uvedeného výboru. Členom výboru by sa malo umožniť, aby včas a účinne preskúmali návrh vykonávacích aktov a vyjadrili svoje stanoviská.
- (40) Kategórie stanovené v pracovných programoch by v prípade potreby mali obsahovať funkčné požiadavky, aby bolo pre priemysel jasné, aké funkcie a úlohy majú plniť spôsobilosti, ktoré sa majú vytvoriť. Takéto požiadavky by mali poskytnúť jasný obraz o očakávanom výkone, ale nemali by byť zamerané na špecifické riešenia alebo špecifické právne subjekty a nemali by brániť hospodárskej súťaži na úrovni výziev na predkladanie návrhov.
- (41) Počas prípravy pracovných programov by Komisia tiež mala zabezpečiť prostredníctvom vhodných konzultácií s výborom, aby sa pri navrhovaných výskumných alebo vývojových akciách zabránilo zbytočnej duplicitě. V uvedenej súvislosti Komisia môže vykonať predbežné posúdenie možných prípadov duplicity existujúcich spôsobilostí alebo už financovaných projektov v oblasti výskumu a vývoja v rámci Únie.
- (42) Komisia by mala zabezpečiť súdržnosť pracovných programov počas priemyselného životného cyklu výrobkov a technológií obranného priemyslu.
- (43) V pracovných programoch by sa malo tiež zabezpečiť, aby sa náležitá časť celkového rozpočtu využila na akcie umožňujúce cezhraničnú účasť MSP.
- (44) Európska obranná agentúra by mala mať štatút pozorovateľa vo výbore, aby sa využili jej odborné znalosti v sektore obrany. Vzhľadom na špecifiká sektora obrany by mala výboru pomáhať aj Európska služba pre vonkajšiu činnosť.
- (45) S cieľom zabezpečiť účinnosť tohto nariadenia by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ na účely zmeny prílohy k tomuto nariadeniu, pokiaľ ide o ukazovatele, ak sa to považuje za potrebné, ako aj na účely doplnenia tohto nariadenia o ustanovenia o vytvorení rámca pre monitorovanie a hodnotenie. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočňovala primerané konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva ⁽¹¹⁾. Predovšetkým, v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov, sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

⁽¹⁰⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Program InvestEU a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/1017 (Ú. v. EÚ L 107, 26.3.2021, s. 30).

⁽¹¹⁾ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (46) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali Komisii udeliť vykonávacie právomoci, pokiaľ ide o prijatie pracovných programov a pridelenie finančných prostriedkov na vybrané výskumné a vývojové akcie. Pri vykonávaní výskumných a vývojových akcií by sa mali zohľadniť najmä špecifiká sektora obrany, predovšetkým zodpovednosť členských štátov, pridružených krajín alebo oboch za proces plánovania a nadobúdania. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 ⁽¹²⁾.
- (47) Komisia by mala vytvoriť zoznam nezávislých expertov. Bezpečnostné oprávnenia uvedených nezávislých expertov by mali potvrdiť príslušné členské štáty. Uvedený zoznam by sa nemal zverejniť. Nezávislí experti by mali byť vybratí na základe svojich zručností, skúseností a vedomostí, pričom by sa mali zohľadniť úlohy, ktorými sa poveria. Komisia by mala v čo najväčšom možnom rozsahu a s ohľadom na situáciu v oblasti akcie prijať pri vymenúvaní nezávislých expertov vhodné opatrenia na dosiahnutie vyváženého zloženia skupín nezávislých expertov a hodnotiacich komisií, pokiaľ ide o rôzne zručnosti, skúsenosti, znalosti, geografickú a rodovú rozmanitosť. Malo by sa tiež usilovať o primeranú rotáciu nezávislých expertov a primeranú vyváženosť medzi súkromným a verejným sektorom.
- (48) Nezávislí experti by nemali hodnotiť, poskytovať poradenstvo ani pomáhať pri záležitostiach, v súvislosti s ktorými sa nachádzajú v konflikte záujmov, najmä pokiaľ ide o ich postavenie v čase hodnotenia. Predovšetkým by nemali byť v postavení, v ktorom by mohli využívať získané informácie na úkor konzorcia, ktoré hodnotia.
- (49) Komisia by mala po vyhodnotení návrhov s pomocou nezávislých expertov vybrať akcie, ktoré sa majú finančne podporovať z fondu. Členské štáty by mali byť informované o výsledkoch hodnotenia so zoznamom poradia vybraných akcií a o pokroku vo financovaných akciách.
- (50) Pri navrhovaní nových výrobkov alebo technológií obranného priemyslu alebo modernizácii existujúcich výrobkov a technológií obranného priemyslu by sa žiadatelia mali zaviazat k dodržiavaniu etických zásad, napríklad v oblasti blahobytu ľudí a ochrany ľudského genómu, ktoré sú vyjadrené aj v príslušnom práve Únie, vnútroštátnom a medzinárodnom práve vrátane Charty základných práv Európskej únie a Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a prípadne jeho protokolov. Komisia by mala návrhy sústavne skúmať s cieľom identifikovať tie, ktoré vyvolávajú závažné etické otázky. Takéto návrhy by mali byť v prípade potreby predmetom posúdenia z etického hľadiska.
- (51) V záujme podpory otvoreného vnútorného trhu by sa mala podporiť účasť cezhranične pôsobiacich MSP a spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou, a to ako členov konzorcií, subdodávateľov alebo iných právnych subjektov v dodávateľskom reťazci.
- (52) Komisia by sa mala usilovať o pokračovanie v dialógu s členskými štátmi a priemyslom, aby sa zaistil úspech fondu. V tejto súvislosti by sa mal ako spoluzákonodarca a jedna z hlavných zainteresovaných strán zapojiť aj Európsky parlament.
- (53) Týmto nariadením sa stanovuje finančné krytie fondu, ktoré má predstavovať hlavnú referenčnú hodnotu v zmysle bodu 18 Medziinštitucionálnej dohody zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou Komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov ⁽¹³⁾ (ďalej len „Medziinštitucionálna dohoda zo 16. decembra 2020“) pre Európsky parlament a Radu v priebehu ročného rozpočtového postupu. Komisia by mala zabezpečiť zachovanie čo najjednoduchších administratívnych postupov a vynakladať minimálne dodatočné výdavky.

⁽¹²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽¹³⁾ Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 28.

- (54) Na fond sa vzťahuje nariadenie o rozpočtových pravidlách, pokiaľ nie je stanovené inak. Nariadenie o rozpočtových pravidlách stanovuje pravidlá plnenia rozpočtu Únie vrátane pravidiel, ktoré sa týkajú grantov, cien, verejného obstarávania, nepriameho riadenia, finančných nástrojov, rozpočtových záruk a finančnej pomoci.
- (55) Na toto nariadenie sa vzťahujú horizontálne rozpočtové pravidlá prijaté Európskym parlamentom a Radou na základe článku 322 ZFEÚ. Uvedené pravidlá sú stanovené v nariadení o rozpočtových pravidlách a určujú najmä postup zostavovania a plnenia rozpočtu prostredníctvom grantov, cien, verejného obstarávania, nepriameho plnenia a zabezpečujú kontroly zodpovednosti finančných aktérov. Pravidlá prijaté na základe článku 322 ZFEÚ zahŕňajú aj všeobecný režim podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie.
- (56) V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013⁽¹⁴⁾ a nariadeniami Rady (ES, Euratom) č. 2988/95⁽¹⁵⁾, (Euratom, ES) č. 2185/96⁽¹⁶⁾ a (EÚ) 2017/1939⁽¹⁷⁾ sa finančné záujmy Únie majú chrániť prostredníctvom primeraných opatrení vrátane opatrení týkajúcich sa: prevencie, odhaľovania, nápravy a vyšetrovania nezrovnalostí vrátane podvodov; vymáhania stratených, neoprávnene vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov; a uloženia administratívnych sankcií v náležitých prípadoch. Konkrétne má Európsky úrad pre boj proti podvodom (ďalej len „OLAF“) právomoc vykonávať v súlade s nariadeniami (Euratom, ES) č. 2185/96 a (EÚ, Euratom) č. 883/2013 administratívne vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcii na mieste s cieľom zistiť, či nedošlo k podvodu, ku korupcii alebo k akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie.

Európska prokuratúra je v súlade s nariadením (EÚ) 2017/1939 splnomocnená vyšetrovať a stíhať trestné činy poškodzujúce finančné záujmy Únie, ako sa stanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371⁽¹⁸⁾. V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách má každá osoba alebo každý subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, v plnej miere spolupracovať pri ochrane finančných záujmov Únie, udeliť potrebné práva a prístup Komisii, OLAF-u, Dvoru audítorov a, pokiaľ ide o tie členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na posilnenej spolupráci podľa nariadenia (EÚ) 2017/1939, Európskej prokuratúre, a zabezpečiť, aby všetky tretie strany zúčastňujúce sa na implementácii finančných prostriedkov Únie udelili rovnocenné práva.

- (57) Tretie krajiny, ktoré sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), sa môžu zapojiť do programov Únie v rámci spolupráce zriadenej podľa Dohody o Európskom hospodárskom priestore⁽¹⁹⁾, ktorá umožňuje vykonávanie týchto programov na základe rozhodnutia prijatého podľa uvedenej dohody. V tomto nariadení by sa malo zaviesť osobitné ustanovenie vyžadujúce od uvedených tretích krajín, aby udelili potrebné práva a prístup zodpovednému povolujuúcemu úradníkovi, OLAF-u a Dvoru audítorov na riadne vykonávanie ich príslušných právomocí.
- (58) Podľa bodov 22 a 23 Medziinštitucionálnej dohody z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva by sa fond mal hodnotiť na základe informácií získaných v súlade s osobitnými požiadavkami na monitorovanie, pričom by sa malo predchádzať administratívne zaťaženie, najmä vo vzťahu k členským štátom, a nadmernej regulácii. V prípade potreby by uvedené požiadavky mali zahŕňať merateľné ukazovatele ako základ hodnotenia účinkov fondu v praxi. Komisia by mala vykonať priebežné hodnotenie najneskôr štyri roky od začiatku vykonávacieho obdobia fondu, a to aj na účely predloženia návrhov na prípadné zmeny tohto nariadenia. Komisia by tiež mala vykonať záverečné hodnotenie na konci vykonávacieho obdobia fondu, pričom by mala preveriť finančné činnosti z hľadiska výsledkov finančného plnenia a v možnom rozsahu v uvedenom čase aj z hľadiska výsledkov vykonávania a vplyvu

⁽¹⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽¹⁵⁾ Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciiach na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁽¹⁷⁾ Nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1).

⁽¹⁸⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29).

⁽¹⁹⁾ Ú. v. ES L 1, 3.1.1994, s. 3.

fondy. V tejto súvislosti by záverečná hodnotiaci správa mala tiež pomôcť identifikovať oblasti, v ktorých je Únia vo vývoji výrobkov a technológií obranného priemyslu závislá od tretích krajín. V záverečnej správe by sa mala analyzovať aj cezhraničná účasť MSP a spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou na projektoch podporovaných z fondu, ako aj účasť MSP a spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou na globálnom hodnotovom reťazci, a prínos fondu k riešeniu nedostatkov identifikovaných v pláne rozvoja spôsobilostí a mala by obsahovať informácie o krajinách pôvodu príjemcov, počte členských štátov a pridružených krajín zapojených do jednotlivých akcií a o rozdelení vytvorených práv duševného vlastníctva. Komisia môže tiež navrhnúť zmeny tohto nariadenia s cieľom reagovať na možný vývoj počas vykonávania fondu.

- (59) Komisia by mala pravidelne monitorovať vykonávanie fondu a podávať Európskemu parlamentu a Rade výročnú správu o dosiahnutom pokroku, a to aj o zohľadňovaní poznatkov a skúseností získaných z EDIDP a PADR pri vykonávaní fondu. Na uvedený účel by Komisia mala zaviesť potrebné opatrenia na monitorovanie. Správa by nemala obsahovať citlivé informácie.
- (60) Vzhľadom na význam boja proti zmene klímy v súlade so záväzkami Únie vykonávať Parížsku dohodu prijatú podľa Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy⁽²⁰⁾ a plniť ciele Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja, fond prispieva k zohľadňovaniu opatrení v oblasti klímy do politik Únie a k dosahovaniu všeobecného cieľa, aby sa klimatické ciele podporovali 30 % rozpočtových výdavkov Únie. Príslušné akcie sa určujú počas prípravy a vykonávania fondu a opätovne sa posúdia v rámci jeho priebežného hodnotenia.
- (61) Vzhľadom na význam boja proti dramatickej strate biodiverzity toto nariadenie prispieva k zohľadňovaniu opatrení v oblasti biodiverzity do politik Únie a k splneniu všeobecnej ambície poskytnúť v roku 2024 na ciele biodiverzity 7,5 % ročných výdavkov v rámci VFR na roky 2021 – 2027 a v rokoch 2026 a 2027 10 % ročných výdavkov v rámci uvedeného VFR, pričom sa zohľadní existujúce prekryvanie cieľov v oblasti klímy a cieľov v oblasti biodiverzity v súlade s Medziinštitucionálnou dohodou zo 16. decembra 2020.
- (62) Keďže by sa z fondu mala podporovať len výskumná a vývojová fáza výrobkov a technológií obranného priemyslu, Únia by v zásade nemala mať vlastnícke práva ani práva duševného vlastníctva vo vzťahu k výrobkom alebo technológiám obranného priemyslu, ktoré sú výsledkom financovaných akcií, pokiaľ nie je podpora Únie poskytovaná na základe verejného obstarávania. V prípade výskumných akcií by však členské štáty a pridružené krajiny mali mať možnosť využívať výsledky financovaných akcií s cieľom zúčastniť sa na následnej spolupráci v oblasti vývoja.
- (63) Podpora Únie by nemala ovplyvniť transfer výrobkov obranného priemyslu v rámci Únie v súlade so smernicou 2009/43/ES ani vývoz výrobkov, vybavenia alebo technológií. Vývoz vojenského vybavenia a technológií členskými štátmi sa riadi spoločnou pozíciou Rady 2008/944/SZBP⁽²¹⁾.
- (64) Využívanie citlivých podkladových informácií vrátane údajov, know-how alebo informácií získaných pred začatím fungovania fondu alebo mimo neho, alebo prístupu neoprávnených osôb k výsledkom vytvoreným v súvislosti s akciami podporovanými z fondu by mohli mať nepriaznivý vplyv na záujmy Únie alebo jedného alebo viacerých členských štátov. Nakladanie s citlivými informáciami by sa preto malo riadiť príslušným právom Únie a vnútroštátnym právom.
- (65) V záujme zaručenia požadovanej úrovne bezpečnosti utajovaných skutočností by pri podpísaní utajených dohôd o udeľovaní grantov a financovaní mali byť splnené minimálne normy pre priemyselnú bezpečnosť. Na uvedený účel a v súlade s rozhodnutím Komisie (EÚ, Euratom) 2015/444⁽²²⁾ má Komisia poskytnúť nezávislým expertom určeným členskými štátmi v rámci poradenstva bezpečnostné pokyny pre program vrátane usmernení pre určovanie stupňa bezpečnostného utajenia.

⁽²⁰⁾ Ú. v. EÚ L 282, 19.10.2016, s. 4.

⁽²¹⁾ Spoločná pozícia Rady 2008/944/SZBP z 8. decembra 2008, ktorou sa vymedzujú spoločné pravidlá upravujúce kontrolu vývozu vojenskej technológie a materiálu (Ú. v. EÚ L 335, 13.12.2008, s. 99).

⁽²²⁾ Rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom) 2015/444 z 13. marca 2015 o bezpečnostných predpisoch na ochranu utajovaných skutočností EÚ (Ú. v. EÚ L 72, 17.3.2015, s. 53).

- (66) Keďže ciele tohto nariadenia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (67) Komisia by mala riadiť fond s náležitým zreteľom na požiadavky na dôvernosť a bezpečnosť, najmä tých, ktoré sa týkajú citlivých informácií vrátane utajovaných skutočností.
- (68) V záujme zabezpečenia kontinuity v poskytovaní podpory v príslušnej oblasti politiky a umožnenia začatia vykonávania fondu od začiatku VFR na roky 2021 – 2027 by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť čo najskôr a malo by sa uplatňovať so spätnou účinnosťou od 1. januára 2021.
- (69) Nariadenie (EÚ) 2018/1092 by sa preto malo zrušiť,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

HLAVA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA, KTORÉ SA UPLATŇUJÚ NA VÝSKUM A VÝVOJ

Článok 1

Predmet

Týmto nariadením sa zriaďuje Európsky obranný fond (ďalej len „fond“), ako sa stanovuje v článku 1 ods. 2 písm. c) nariadenia (EÚ) 2021/695, na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2027. Trvanie fondu je zosúladené s trvaním VFR na roky 2021 – 2027.

Týmto nariadením sa stanovujú ciele fondu, jeho rozpočet na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2027, formy financovania z prostriedkov Únie a pravidiel poskytovania takeého financovania.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

1. „právny subjekt“ je právnická osoba založená a uznaná ako taká podľa práva Únie, vnútroštátneho alebo medzinárodného práva, ktorá má právnu subjektivitu a spôsobilosť konať vo svojom mene, uplatňovať práva a podliehať záväzkom, alebo subjekt, ktorý nemá právnu subjektivitu, uvedený v článku 197 ods. 2 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách;
2. „žiadateľ“ je právny subjekt, ktorý podáva žiadosť o podporu z fondu v nadväznosti na výzvu na predkladanie návrhov alebo v súlade s článkom 195 prvým odsekom písm. e) nariadenia o rozpočtových pravidlách;
3. „príjemca“ je právny subjekt, s ktorým bola podpísaná dohoda o udelení grantu alebo financovaní alebo ktorému bolo oznámené rozhodnutie o udelení grantu alebo financovaní;
4. „konzorcium“ je zoskupenie žiadateľov alebo príjemcov založené na spolupráci, na ktoré sa vzťahuje dohoda, a je zriadené na vykonanie akcie v rámci fondu;
5. „koordinátor“ je právny subjekt, ktorý je členom konzorcia a ktorý bol vymenovaný všetkými členmi konzorcia ako hlavné kontaktné miesto na účel vzťahov konzorcia s Komisiou;

6. „ovládanie“ je schopnosť uplatňovať rozhodujúci vplyv na právny subjekt priamo, alebo nepriamo prostredníctvom jedného alebo viacerých sprostredkovateľských právnych subjektov;
7. „výkonná riadiaca štruktúra“ je orgán právneho subjektu vymenovaný v súlade s vnútroštátnym právom a v náležitých prípadoch sa zodpovedá generálnemu riaditeľovi, ktorý je oprávnený určovať stratégiu, ciele a celkové smerovanie právneho subjektu a ktorý vykonáva dohľad nad rozhodovaním manažmentu a monitoruje ho;
8. „systémový prototyp“ je model výrobku alebo technológie, ktorý dokáže preukázať výkon v prevádzkovom prostredí;
9. „kvalifikácia“ je postup preukazovania toho, že návrh výrobku obranného priemyslu, hmotnej alebo nehmotnej zložky alebo technológie spĺňa stanovené požiadavky a poskytuje objektívne dôkazy, ktorými sa preukazuje, že sa splnili konkrétne požiadavky návrhu;
10. „osvedčovanie“ je postup, ktorým vnútroštátny orgán osvedčí, že výrobok obranného priemyslu, hmotná alebo nehmotná zložka alebo technológia spĺňajú platné predpisy;
11. „výskumná akcia“ je akcia, ktorá pozostáva predovšetkým z výskumných činností, najmä aplikovaného výskumu a v prípade potreby aj základného výskumu, s cieľom získať nové poznatky a s výlučným zameraním na uplatnenie v obrannom priemysle;
12. „vývojová akcia“ je akcia, ktorá sa skladá z činností zameraných na obranu predovšetkým vo fáze vývoja a ktorá sa týka nových výrobkov alebo technológií obranného priemyslu alebo modernizácie existujúcich výrobkov alebo technológií obranného priemyslu, s výnimkou výroby alebo používania zbraní;
13. „prelomová obranná technológia“ je vylepšená alebo úplne nová technológia spôsobujúca radikálnu zmenu vrátane zmeny paradigmy v koncepcii a vedení obranných záležitostí, ako napríklad tým, že nahrádza súčasné technológie obranného priemyslu alebo vedie k ich zastaraniu;
14. „malé a stredné podniky“ alebo „MSP“ sú malé a stredné podniky vymedzené v článku 2 prílohy k odporúčaniam Komisie 2003/361/ES ⁽²³⁾;
15. „spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou“ je podnik, ktorý nie je MSP a ktorý zamestnáva najviac 3 000 osôb, ktorých počet sa vypočíta podľa článkov 3 až 6 prílohy k odporúčaniam 2003/361/ES;
16. „operácia kombinovaného financovania“ je akcia podporovaná z rozpočtu Únie, a to aj z mechanizmu alebo platformy kombinovaného financovania vymedzených v článku 2 bode 6 nariadenia o rozpočtových pravidlách, v rámci ktorej sa kombinujú nenávratné formy podpory alebo finančné nástroje z rozpočtu Únie a návratné formy podpory z rozvojových a iných verejných finančných inštitúcií, ako aj z komerčných finančných inštitúcií a od investorov;
17. „obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím“ je obstarávanie služieb z oblasti výskumu a vývoja, zahŕňajúce účasť na riziku a zisku podľa trhových podmienok, a konkurenčný vývoj vo fázach, pričom sú jasne oddelené obstarávané služby z oblasti výskumu a vývoja od nasadenia komerčných objemov konečných výrobkov;
18. „projektový manažér“ je verejný obstarávateľ usadený v členskom štáte alebo pridruženej krajine, vymenovaný členským štátom alebo pridruženou krajinou alebo skupinou členských štátov alebo pridružených krajín, aby trvalo alebo na *ad hoc* základe riadil nadnárodné projekty v oblasti výzbroje;
19. „výsledky“ sú akékoľvek hmotné alebo nehmotné účinky danej akcie, napríklad údaje, know-how alebo informácie bez ohľadu na ich formu alebo povahu a bez ohľadu na to, či môžu alebo nemôžu byť chránené, ako aj všetky práva, ktoré sú s nimi spojené, vrátane práv duševného vlastníctva;
20. „nadobudnuté informácie“ sú údaje, know-how alebo informácie získané v rámci fungovania fondu, bez ohľadu na ich formu alebo povahu;

⁽²³⁾ Odporúčanie Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003 o vymedzení mikropodnikov, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).

21. „utajovaná skutočnosť“ je informácia alebo materiál v akejkoľvek forme, ktorej neoprávnené zverejnenie by mohlo spôsobiť rôzne stupne poškodenia záujmov Únie alebo jedného alebo viacerých členských štátov a ktorá je označená stupňom utajenia EÚ alebo zodpovedajúcim označením stupňa utajenia, ako sú stanovené v Dohode medzi vládami členských štátov Európskej únie, ktoré sa zišli na zasadnutí Rady, o ochrane utajovaných skutočností, ktoré sa vymieňajú v záujme Európskej únie ⁽²⁴⁾;
22. „citlivé informácie“ sú informácie a údaje vrátane utajovaných skutočností, ktoré majú byť chránené pred neoprávneným prístupom alebo zverejnením z dôvodu povinností stanovených v práve Únie alebo vo vnútroštátnom práve alebo v záujme ochrany súkromia alebo bezpečnosti fyzickej alebo právnickej osoby;
23. „osobitná správa“ je konkrétny výstup výskumnej akcie, v ktorom sú zhrnuté jej výsledky a uvedené obsiahle informácie o základných zásadách, cieľoch, záveroch, základných vlastnostiach, vykonaných skúškach, možných prínosoch, potenciálnom uplatnení v obrannom priemysle a očakávanom spôsobe využitia tohto výskumu v záujme rozvoja, vrátane informácií o vlastníctve práv duševného vlastníctva, pričom sa nevyžaduje zahrnutie informácií o právach duševného vlastníctva;
24. „subjekt z nepridruženej tretej krajiny“ je právny subjekt, ktorý je usadený v nepridruženej tretej krajine alebo – ak je usadený v Únii alebo v pridruženej krajine – ktorého výkonné riadiace štruktúry sa nachádzajú v nepridruženej tretej krajine.

Článok 3

Ciele

1. Všeobecným cieľom fondu je pomáhať rozvoju konkurencieschopnosti, efektívnosti a inovačných kapacít európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne v celej Únii, ktorá prispieva k strategickej autonómii Únie a slobode jej konania, a to podporou kolaboratívnych akcií a cezhraničnej spolupráce medzi právnymi subjektmi v celej Únii, najmä MSP a spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou, ako aj posilňovaním a zlepšovaním dynamickosti dodávateľských a hodnotových reťazcov v oblasti obrany, rozšírením cezhraničnej spolupráce medzi právnymi subjektmi a podporou lepšieho využívania priemyselného potenciálu inovácií, výskumu a technologického vývoja, a to v každej fáze priemyselného životného cyklu výrobkov a technológií obranného priemyslu.
2. Špecifickými cieľmi tohto fondu sú:
 - a) podporovať spoločný výskum, ktorý by mohol výrazne zvýšiť výkonnosť budúcich spôsobilostí v celej Únii, a to s cieľom maximalizovať inovácie a zaviesť nové výrobky a technológie obranného priemyslu vrátane prelomových obranných technológií a čo najefektívnejšie využívať finančné prostriedky vynakladané na obranný výskum v Únii;
 - b) podporovať spoluprácu v oblasti vývoja výrobkov a technológií obranného priemyslu, čo prispeje k väčšej efektívnosti výdavkov Únie na obranu, dosiahnu sa tým väčšie úspory z rozsahu, zníži sa riziko zbytočnej duplicity a podporí sa tak dopyt trhu po európskych výrobkoch a technológiách obranného priemyslu a zníži sa fragmentácia výrobkov a technológií obranného priemyslu v celej Únii, čo v konečnom dôsledku povedie k zvýšeniu štandardizácie obranných systémov a väčšej interoperabilite spôsobilostí členských štátov.

Taká spolupráca musí byť v súlade s prioritami obrannej spôsobilosti, ktoré spoločne odsúhlasili členské štáty v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (ďalej len „SZBP“) a predovšetkým v kontexte plánu rozvoja spôsobilostí.

V tejto súvislosti a s prihliadnutím na to, že je potrebné vyhnúť sa zbytočnej duplicite, je možné v prípade potreby zohľadniť aj regionálne a medzinárodné priority, pokiaľ tieto priority slúžia bezpečnostným a obranným záujmom Únie stanoveným v rámci SZBP, ak sa tým nevylučuje možnosť účasti ktoréhokoľvek členského štátu alebo pridruženej krajiny.

⁽²⁴⁾ Dohoda medzi vládami členských štátov Európskej únie, ktoré sa zišli na zasadnutí Rady, o ochrane utajovaných skutočností, ktoré sa vymieňajú v záujme Európskej únie (Ú. v. EÚ C 202, 8.7.2011, s. 13).

Článok 4

Rozpočet

1. V súlade s článkom 12 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/695 sa finančné krytie na vykonávanie fondu na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2027 stanovuje na 7 953 000 000 EUR v bežných cenách.
 2. Rozdelenie sumy uvedenej v odseku 1 je takéto:
 - a) 2 651 000 000 EUR na výskumné akcie;
 - b) 5 302 000 000 EUR na vývojové akcie.
- S cieľom reagovať na nepredvídané okolnosti alebo nový vývoj a potreby, Komisia môže prerozdeliť sumu pridelenú na výskumné alebo vývojové akcie do maximálnej výšky 20 %.
3. Suma uvedená v odseku 1 sa môže tiež použiť na účely technickej a administratívnej pomoci pri vykonávaní fondu, ako sú napríklad prípravné, monitorovacie, kontrolné, audítorské a hodnotiace činnosti vrátane navrhnutia, nastavenia, prevádzky a údržby systémov informačných technológií na úrovni inštitúcií.
 4. Na výzvy na predkladanie návrhov alebo pridelenie financovania na podporu prelomových obranných technológií sa vyčlenia najmenej 4 %, ale najviac 8 % finančného krytia uvedeného v odseku 1.

Článok 5

Pridružené krajiny

Fond je otvorený účasti štátov Európskeho združenia voľného obchodu, ktoré sú členmi EHP, v súlade s podmienkami stanovenými v Dohode o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „pridružené krajiny“).

Článok 6

Podpora prelomových obranných technológií

1. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov prideluje finančné prostriedky na základe otvorených a verejných konzultácií o prelomových obranných technológiách v oblastiach intervencie vymedzených v pracovných programoch uvedených v článku 24. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 34 ods. 2
2. V pracovných programoch sa stanovujú najvhodnejšie formy financovania prelomových obranných technológií.

Článok 7

Etika

1. Akcie vykonávané v rámci fondu musia byť v súlade s príslušným právom Únie, vnútroštátnym a medzinárodným právom vrátane Charty základných práv Európskej únie. Okrem toho uvedené akcie musia byť v súlade s etickými zásadami, ktoré sú rovnako obsiahnuté v príslušnom práve Únie, vnútroštátnom a medzinárodnom práve.
2. Pred podpisom dohody o udelení grantu musí návrhy preskúmať Komisia na základe etického sebahodnotenia vypracovaného konzorciom s cieľom identifikovať tie návrhy, ktoré vyvolávajú vážne etické otázky, a to aj v súvislosti s podmienkami, za ktorých sa činnosti majú vykonávať. Také návrhy sú v náležitých prípadoch predmetom etického posúdenia.

Preskúmanie a posúdenie z etického hľadiska vykonáva Komisia za podpory nezávislých expertov vymenovaných v súlade s článkom 26. Uvedení nezávislí experti musia mať rozličné odborné zameranie, najmä uznávané odborné skúsenosti v oblasti etiky obrany a musia byť štátnymi príslušníkmi z čo možno najväčšieho počtu členských štátov.

Podmienky, za ktorých sa činnosti, ktoré sa týkajú eticky citlivých otázok, majú vykonávať, sa upresnia v dohode o udelení grantu.

Komisia zabezpečí, aby etické postupy boli čo najtransparentnejšie a zahrnie ich do svojej priebežnej hodnotiacej správy v súlade s článkom 29.

3. Právne subjekty, ktoré sa zúčastňujú na akcii, získajú pred začatím príslušných činností všetky príslušné povolenia alebo iné dokumenty vyžadované vnútroštátnymi alebo miestnymi etickými výbormi a inými orgánmi, ako sú orgány na ochranu osobných údajov. Uvedené povolenia a iné dokumenty sa archivujú a na požiadanie poskytujú Komisii.

4. Návrhy, ktoré sa z etického hľadiska považujú za neprijateľné, sa zamietnu.

Článok 8

Vykonávanie a formy financovania z prostriedkov Únie

1. Fond sa vykonáva v rámci priameho riadenia v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách.

2. Odchylné od odseku 1 tohto článku môžu osobitné akcie v odôvodnených prípadoch vykonávať v rámci nepriameho riadenia subjekty uvedené v článku 62 ods. 1 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách. Toto sa nevzťahuje na výberový postup a postup udeľovania prostriedkov uvedený článku 11 tohto nariadenia.

3. Z fondu sa môže poskytovať financovanie v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách prostredníctvom grantov, cien a verejného obstarávania a prípadne vzhľadom na špecifiká akcie aj formou finančných nástrojov v rámci operácií kombinovaného financovania.

4. Operácie kombinovaného financovania sa vykonávajú v súlade s hlavou X nariadenia o rozpočtových pravidlách a nariadením (EÚ) 2021/523.

5. Finančné nástroje sú striktne zamerané iba na príjemcov.

Článok 9

Oprávnené právne subjekty

1. Príjemcovia a subdodávatelia zapojení do akcie musia byť usadení v Únii alebo v pridruženej krajine.

2. Infraštruktúra, zariadenia, aktíva a zdroje príjemcov a subdodávateľov zapojených do akcie, ktoré sa používajú na účely akcie podporovanej z fondu, sa musia nachádzať na území členského štátu alebo pridruženej krajiny počas celého trvania akcie a ich výkonné riadiace štruktúry musia byť usadené v Únii alebo v pridruženej krajine.

3. Na účely akcie podporovanej z fondu príjemcovia a subdodávatelia zapojení do akcie nesmú byť ovládaní nepridruženou treťou krajinou alebo subjektom z nepridruženej tretej krajiny.

4. Odchylné od odseku 3 je právny subjekt usadený v Únii alebo pridruženej krajine a ovládaný nepridruženou treťou krajinou alebo subjektom z nepridruženej tretej krajiny oprávnený byť príjemcom alebo subdodávateľom zapojeným do akcie len za predpokladu, že sa Komisii poskytnú záruky schválené členským štátom alebo pridruženou krajinou, v ktorej je usadený, v súlade s ich vnútroštátnymi postupmi. Uvedené záruky sa môžu týkať výkonnej riadiacej štruktúry právneho subjektu usadeného v Únii alebo v pridruženej krajine. Ak to členský štát alebo pridružená krajina, v ktorej je právny subjekt usadený, považuje za vhodné, môžu sa uvedené záruky tiež týkať osobitných práv štátnych orgánov, pokiaľ ide o ovládanie právneho subjektu.

Záruky poskytujú zabezpečenie, že zapojenie takého právneho subjektu do akcie nebude v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov, ako sú stanovené v rámci SZBP podľa hlavy V Zmluvy o EÚ, ani s cieľmi stanovenými v článku 3 tohto nariadenia. Záruky musia byť v súlade aj s článkami 20 a 23 tohto nariadenia. V zárukách sa najmä uvedie, že na účely akcie sa prijali opatrenia, ktorými sa zabezpečí, že:

- a) ovládanie právneho subjektu sa nevykonáva spôsobom, ktorý obmedzuje jeho schopnosť vykonávať akciu a dosahovať výsledky alebo mu v tom bráni, ktorý ukladá obmedzenia týkajúce sa jeho infraštruktúry, zariadení, aktív, zdrojov, duševného vlastníctva alebo know-how potrebných na účely akcie, alebo ktorý oslabuje jeho spôsobilosti a normy potrebné na vykonanie akcie;
- b) sa nepridruženej tretej krajine alebo subjektu z nepridruženej tretej krajiny zabraňuje v prístupe k citlivým informáciám týkajúcim sa akcie a zamestnanci alebo iné osoby zapojené do akcie majú národnú bezpečnostnú preverku vydanú členským štátom alebo prípadne pridruženou krajinou;
- c) duševné vlastníctvo, ktoré vzniká ako dôsledok akcie, a výsledky akcie zostávajú príjemcovi počas akcie aj po jej ukončení, nepodliehajú kontrole ani obmedzeniu zo strany nepridruženej tretej krajiny alebo subjektu z nepridruženej tretej krajiny a nevytvárajú sa mimo Úniu alebo mimo pridružených krajín, ani nie sú prístupné mimo Úniu alebo mimo pridružených krajín bez súhlasu členského štátu alebo pridruženej krajiny, v ktorej je právny subjekt usadený, a to v súlade s cieľmi stanovenými v článku 3.

Ak to členský štát alebo pridružená krajina, v ktorej je právny subjekt usadený, považuje za vhodné, môžu sa poskytnúť dodatočné záruky.

Komisia informuje výbor uvedený v článku 34 o každom právnom subjekte, ktorý sa považuje za oprávnený podľa tohto odseku.

5. Ak v Únii alebo pridruženej krajine nie sú ľahko dostupné žiadne konkurencieschopné náhrady, príjemcovia a subdodávatelia zapojení do akcie môžu využívať svoje aktíva, infraštruktúru, zariadenia a zdroje, ktoré sa nachádzajú alebo sú v držbe mimo územia členských štátov alebo pridružených krajín, ak také použitie nie je v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov, je v súlade s cieľmi stanovenými v článku 3 a v súlade s článkami 20 a 23.

Náklady spojené s týmito činnosťami nie sú oprávnené na podporu z fondu.

6. Ak to nie je v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov, príjemcovia a subdodávatelia zapojení do akcie môžu pri vykonávaní oprávnenej akcie spolupracovať aj s právnymi subjektmi, ktoré sú usadené mimo územia členských štátov alebo pridružených krajín alebo ktoré sú ovládané nepridruženou treťou krajinou alebo subjektom z nepridruženej tretej krajiny, vrátane využívania aktív, infraštruktúr, zariadení a zdrojov takýchto právnych subjektov. Takáto spolupráca musí byť v súlade s cieľmi stanovenými v článku 3 a v súlade s článkami 20 a 23.

Nepridružená tretia krajina alebo iný subjekt z nepridruženej tretej krajiny nesmie mať neoprávnený prístup k utajovaným skutočnostiam týkajúcim sa vykonávania akcie a musí sa zabrániť potenciálnym negatívnym dôsledkom na bezpečnosť dodávok vstupov kritických pre akciu.

Náklady spojené s týmito činnosťami nie sú oprávnené na podporu z fondu.

7. Žiadatelia poskytnú všetky relevantné informácie potrebné na posúdenie kritérií oprávnenosti. V prípade zmeny počas vykonávania akcie, ktorá by mohla viesť k spochybneniu splnenia kritérií oprávnenosti, príslušný právny subjekt informuje Komisiu, ktorá posúdi, či sú tieto kritériá oprávnenosti naďalej splnené, a rieši potenciálny vplyv uvedenej zmeny na financovanie akcie.

8. Na účely tohto článku sú subdodávateľmi zapojení do akcie subdodávatelia s priamym zmluvným vzťahom k príjemcovi, iní subdodávatelia, pre ktorých je vyčlenených aspoň 10 % celkových oprávnených nákladov na akciu, a subdodávatelia, ktorí môžu vyžadovať na účely vykonávania akcie prístup k utajovaným skutočnostiam. Subdodávatelia zapojení do akcie nie sú členmi konzorcia.

Článok 10

Oprávnené akcie

1. Na získanie financovania sú oprávnené len akcie, ktorými sa plnia ciele stanovené v článku 3.
2. Z fondu sa podporujú akcie, ktoré sa týkajú nových výrobkov a technológií obranného priemyslu a modernizácie existujúcich výrobkov a technológií obranného priemyslu, ak využitie už existujúcich informácií potrebných na uskutočnenie akcií zameraných na modernizáciu nepodlieha obmedzeniam zo strany nepridružených tretích krajín ani subjektov z nepridružených tretích krajín, či už priamo, alebo nepriamo prostredníctvom sprostredkovateľských právnych subjektov, a to spôsobom, ktorý bráni vykonávaniu akcie.
3. Oprávnená akcia sa týka jednej alebo viacerých z týchto činností:
 - a) činností zameraných na vytváranie, podporu a zlepšovanie poznatkov, výrobkov a technológií, vrátane prelomových obranných technológií, ktoré môžu výrazne ovplyvniť oblasť obrany;
 - b) činností zameraných na zvýšenie interoperability a odolnosti vrátane bezpečného vytvárania a výmeny údajov, na riadenie kritických obranných technológií, posilnenie bezpečnosti dodávok alebo umožnenie účinného využívania výsledkov pre výroby a technológie obranného priemyslu;
 - c) štúdií, ako napríklad štúdií uskutočniteľnosti, ktorých cieľom je preskúmať uskutočniteľnosť nových alebo modernizovaných výrobkov, technológií, postupov, služieb a riešení;
 - d) návrhu výrobku obranného priemyslu, hmotnej alebo nehmotnej zložky alebo technológie obranného priemyslu, ako aj vymedzenia technických špecifikácií, na základe ktorých sa vypracoval návrh, vrátane akýchkoľvek čiastočných testov zníženia rizika v priemyselnom alebo reprezentatívnom prostredí;
 - e) vývoja systémového prototypu výrobku obranného priemyslu, hmotnej alebo nehmotnej zložky alebo technológie;
 - f) testovania výrobku obranného priemyslu, hmotnej alebo nehmotnej zložky alebo technológie;
 - g) kvalifikácie výrobku obranného priemyslu, hmotnej alebo nehmotnej zložky alebo technológie;
 - h) osvedčovania výrobku obranného priemyslu, hmotnej alebo nehmotnej zložky alebo technológie;
 - i) vývoja technológií alebo aktív, ktorými sa zvyšuje efektívnosť v rámci celého životného cyklu výrobkov a technológií obranného priemyslu.
4. Akcia sa vykonáva právnymi subjektmi spolupracujúcimi v rámci konzorcia najmenej troch oprávnených právnych subjektov, ktoré sú usadené najmenej v troch rôznych členských štátoch alebo pridružených krajinách. Najmenej tri z uvedených oprávnených právnych subjektov usadených v najmenej dvoch rôznych členských štátoch alebo pridružených krajinách nesmú byť počas celého obdobia vykonávania akcie priamo alebo nepriamo ovládané rovnakým právnym subjektom a nesmú sa ovládať navzájom.
5. Odsek 4 sa nevzťahuje na akcie, ktoré sa týkajú prelomových obranných technológií, alebo na činnosti uvedené v odseku 3 písm. c).
6. Akcie týkajúce sa vývoja výrobkov a technológií, ktorých používanie, vývoj alebo výroba sú zakázané platným medzinárodným právom, nie sú oprávnené na podporu z fondu.

Okrem toho oprávnené na podporu z fondu nie sú akcie na vývoj smrtiacich autonómnych zbraní bez možnosti reálnej ľudskej kontroly nad rozhodnutiami o výbere cieľa a nasadenia pri vykonávaní útokov na ľudí, a to bez toho, aby bola dotknutá možnosť poskytnúť finančné prostriedky na akcie na vývoj systémov včasného varovania a na protiopatrenia na obranné účely.

Článok 11

Výberový postup a postup udeľovania prostriedkov

1. Finančné prostriedky Únie sa udeľujú na základe súťažných výziev na predkladanie návrhov vydaných v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách.

Za určitých riadne odôvodnených a výnimočných okolností sa finančné prostriedky Únie môžu udeliť aj bez výzvy na predkladanie návrhov v súlade s článkom 195 prvým odsekom písm. e) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

2. Komisia prideluje finančné prostriedky uvedené v odseku 1 tohto článku prostredníctvom vykonávacích aktov. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 34 ods. 2

Článok 12

Kritériá na vyhodnotenie návrhov

Každý predložený návrh sa hodnotí na základe týchto kritérií:

- a) jeho prínos k excelentnosti alebo potenciál prelomovosti v oblasti obrany preukázaním najmä toho, že očakávané výsledky navrhovanej akcie predstavujú významné výhody oproti existujúcim výrobkom alebo technológiám obranného priemyslu;
- b) jeho prínos k inováciám a technologickému rozvoju európskeho obranného priemyslu preukázaním najmä toho, že navrhovaná akcia zahŕňa prelomové alebo novátorské koncepcie a prístupy, nové a do budúcnosti sľubné technologické vylepšenia alebo použitie technológií alebo koncepcií, ktoré sa doposiaľ v sektore obrany nepoužívali, pričom sa vyhne zbytočnej duplicitě;
- c) jeho prínos ku konkurencieschopnosti európskeho obranného priemyslu preukázaním toho, že navrhovaná akcia má preukázateľne pozitívnu bilanciu nákladovej efektívnosti a účinnosti, čím sa v celej Únii a mimo jej hraníc vytvárajú nové trhové príležitosti a urýchľuje sa rast podnikov v celej Únii;
- d) jeho prínos k autonómii európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne, a to aj zvýšením nezávislosti od zdrojov s pôvodom mimo Únie a posilnením bezpečnosti dodávok, a k bezpečnostným a obranným záujmom Únie v súlade s prioritami uvedenými v článku 3;
- e) jeho prínos v oblasti vytvárania novej cezhraničnej spolupráce medzi právnymi subjektmi usadenými v členských štátoch alebo pridružených krajinách, najmä MSP a spoločnosťami so strednou trhovou kapitalizáciou, ktoré sa výrazne zapájajú do akcie ako príjemcovia, subdodávatelia alebo ako iné právne subjekty v dodávateľskom reťazci a ktoré sú usadené v inom členskom štáte alebo inej pridruženej krajine ako je členský štát alebo pridružená krajina, v ktorých sú usadené právne subjekty spolupracujúce v rámci konzorcia, ktoré nie sú MSP alebo spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou;
- f) kvalita a efektívnosť vykonávania akcie.

Článok 13

Miera spolufinancovania

1. Z fondu sa financuje až do 100 % oprávnených nákladov na činnosť uvedenú v článku 10 ods. 3 tohto nariadenia bez toho, aby bol dotknutý článok 190 nariadenia o rozpočtových pravidlách.
2. Odchyľne od odseku 1 tohto článku:
 - a) v prípade činností uvedených v článku 10 ods. 3 písm. e) nesmie podpora z fondu prekročiť 20 % oprávnených nákladov;
 - b) v prípade činností uvedených v článku 10 ods. 3 písm. f), g) a h) nesmie podpora z fondu prekročiť 80 % oprávnených nákladov.

3. Miery financovania vývojových akcií sa zvýšia v týchto prípadoch:

- a) v prípade akcie vyvinutej v kontexte projektu PESCO nadviazanej rozhodnutím Rady (SZBP) 2017/2315 ⁽²⁵⁾ možno využiť mieru financovania zvýšenú o ďalších 10 percentuálnych bodov;
- b) v prípade činnosti možno využiť zvýšenú mieru financovania uvedenú v tomto písmene, ak je najmenej 10 % celkových oprávnených nákladov na činnosť vyčlenených pre MSP usadené v členských štátoch alebo v pridružených krajinách a ktoré sú do činnosti zapojené ako príjemcovia, subdodávatelia alebo ako iné právne subjekty v dodávateľskom reťazci.

Miera financovania sa môže zvýšiť o percentuálne body zodpovedajúce percentuálnemu podielu celkových oprávnených nákladov na činnosť vyčlenenému pre MSP usadené v členských štátoch alebo v pridružených krajinách, v ktorých sú usadení príjemcovia, ktorí nie sú MSP a ktorí sú do činnosti zapojení ako príjemcovia, subdodávatelia alebo ako iné právne subjekty v dodávateľskom reťazci, avšak najviac o ďalších 5 percentuálnych bodov.

Miera financovania sa môže zvýšiť o percentuálne body zodpovedajúce dvojnásobku percentuálneho podielu celkových oprávnených nákladov na činnosť vyčleneného pre MSP usadené v iných členských štátoch alebo v pridružených krajinách, ako sú členské štáty alebo pridružené krajiny, v ktorých sú usadení príjemcovia, ktorí nie sú MSP a ktorí sú do činnosti zapojení ako príjemcovia, subdodávatelia alebo ako iné právne subjekty v dodávateľskom reťazci;

- c) v prípade činnosti sa môže využiť miera financovania zvýšená o ďalších 10 percentuálnych bodov, ak najmenej 15 % celkových oprávnených nákladov na činnosť je vyčlenených pre spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou usadené v členských štátoch alebo v pridružených krajinách.

Celkové zvýšenie miery financovania činnosti po uplatnení písmen a), b) a c) nesmie prekročiť 35 percentuálnych bodov.

Podpora z fondu vrátane zvýšenej miery financovania nesmie pokrývať viac ako 100 % oprávnených nákladov na akciu.

Článok 14

Finančná kapacita

1. Bez ohľadu na článok 198 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa overí len finančná kapacita koordinátora a len ak požadované financovanie od Únie dosahuje aspoň 500 000 EUR.

Ak však existujú dôvody pochybovať o finančnej kapacite jedného zo žiadateľov alebo koordinátora, Komisia tiež overí finančnú kapacitu všetkých žiadateľov a koordinátora, ak požadované financovanie od Únie je nižšie ako 500 000 EUR.

2. Finančná kapacita sa neoveruje v prípade právnych subjektov, ktorých životaschopnosť zaručujú príslušné orgány členských štátov.
3. Ak je finančná kapacita štruktúrálna zaručená iným právnym subjektom, overí sa finančná kapacita uvedeného iného právneho subjektu.

Článok 15

Nepriame náklady

1. Odchylné od článku 181 ods. 6 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa nepriame oprávnené náklady určujú uplatnením paušálnej sadzby vo výške 25 % celkových priamych oprávnených nákladov na akciu okrem priamych oprávnených nákladov na subdodávky a podpory pre tretie strany, ako aj akýchkoľvek jednotkových nákladov alebo jednorazových platieb, ktoré zahŕňajú nepriame náklady.

2. Alternatívne možno nepriame oprávnené náklady určiť v súlade s obvyklými postupmi nákladového účtovníctva príjemcu na základe skutočných nepriamych nákladov za predpokladu, že vnútroštátne orgány uznávajú tieto postupy nákladového účtovníctva pre porovnateľné činnosti v oblasti obrany v súlade s článkom 185 nariadenia o rozpočtových pravidlách a príjemca oznámil uvedené postupy Komisii.

⁽²⁵⁾ Rozhodnutie Rady (SZBP) 2017/2315 z 11. decembra 2017 o nadviazaní stálej štruktúrovanej spolupráce (PESCO) a stanovení zoznamu zúčastnených členských štátov (Ú. v. EÚ L 331, 14.12.2017, s. 57).

Článok 16

Použitie príspevku, ktorý nie je spojený s nákladmi alebo celkovej jednorazovej platby

V prípade, že sa z grantu Únie spolufinancuje menej ako 50 % celkových nákladov na akciu, môže Komisia použiť buď:

- a) príspevok, ktorý nie je spojený s nákladmi uvedenými v článku 180 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách a ktorý je založený na dosiahnutí výsledkov meraných s ohľadom na predtým stanovené medzníky alebo na základe ukazovateľov výkonnosti; alebo
- b) celkovú jednorazovú platbu uvedenú v článku 182 nariadenia o rozpočtových pravidlách a založenú na predbežnom rozpočte akcie, ktorý už schválili vnútroštátne orgány spolufinancujúcich členských štátov a pridružených krajín.

Nepriame náklady sa zahrnú do jednorazovej platby uvedenej v prvom odseku písm. b).

Článok 17

Obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím

1. Únia môže podporiť obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím udelením grantu verejným obstarávateľom alebo obstarávateľom vymedzeným v smerniciach Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ⁽²⁶⁾ a 2014/25/EÚ⁽²⁷⁾, ktorí spoločne obstarávajú služby výskumu a vývoja v oblasti obrany alebo koordinujú svoje postupy verejného obstarávania.

2. Postupy verejného obstarávania uvedené v odseku 1:

- a) musia byť v súlade s týmto nariadením;
- b) môžu povoľovať zadanie viacerých zákaziek v rámci toho istého postupu (využitie viacerých zdrojov);
- c) umožňujú zadávať zákazky účastníkom verejnej súťaže, ktorí ponúkajú najlepšiu hodnotu za vynaložené peniaze, pričom sa musí zabrániť konfliktu záujmov.

Článok 18

Záručný fond

Príspevky do mechanizmu vzájomného poistenia môžu pokrývať riziko spojené s vymáhaním splatných súm od príjemcov a považujú sa za dostatočnú záruku v zmysle nariadenia o rozpočtových pravidlách. Uplatňuje sa článok 37 nariadenia (EÚ) 2021/695.

Článok 19

Kritériá oprávnenosti týkajúce sa verejného obstarávania a cien

1. Články 9 a 10 sa uplatňujú primerane na ceny.
2. Odchylné od článku 176 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa článok 9 tohto nariadenia, ako aj článok 10 tohto nariadenia primerane uplatňujú na verejné obstarávanie štúdií uvedených v článku 10 ods. 3 písm. c) tohto nariadenia.

⁽²⁶⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES. (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 65).

⁽²⁷⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 243).

HLAVA II

OSOBITNÉ USTANOVENIA, KTORÉ SA UPLATŇUJÚ NA VÝSKUMNÉ AKCIE

Článok 20

Vlastníctvo výsledkov výskumných akcií

1. Vlastníkmi výsledkov výskumných akcií podporovaných z fondu sú príjemcovia, ktorí ich vytvorili. Ak výsledky vytvorili právne subjekty spoločne a ak ich príslušné príspevky nemožno s istotou určiť alebo ak nie je možné takéto spoločné výsledky rozdeliť, výsledky sú spoločným vlastníctvom právnych subjektov. Spoluvlastníci uzavrú dohodu o určení ich podielov a podmienkach vykonávania ich spoluvlastníctva v súlade so svojimi povinnosťami podľa dohody o grante.
2. Odchylné od odseku 1, ak sa podpora z prostriedkov Únie poskytuje vo forme verejného obstarávania, vlastníkom výsledkov výskumných akcií podporovaných z fondu je Únia. Členské štáty a pridružené krajiny majú prístupové práva k výsledkom, a to bezplatne a na písomnú žiadosť.
3. Výsledky výskumných akcií podporovaných z fondu nesmú priamo ani nepriamo prostredníctvom jedného alebo viacerých sprostredkovateľských právnych subjektov podliehať kontrolám ani obmedzeniam zo strany nepridruženej tretej krajiny alebo subjektu z nepridruženej tretej krajiny, a to ani z hľadiska transferu technológií.
4. Pokiaľ ide o výsledky vytvorené príjemcami prostredníctvom výskumných akcií podporovaných z fondu a bez toho, aby bol dotknutý odsek 9 tohto článku, Komisii sa oznámi vopred každý prevod vlastníctva alebo udelenie výhradnej licencie nepridruženej tretej krajine alebo subjektu z nepridruženej tretej krajiny. Ak je takýto prevod vlastníctva alebo udelenie výhradnej licencie v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov alebo s cieľmi stanovenými v článku 3, podpora poskytnutá z fondu sa vráti.
5. Vnútroštátne orgány členských štátov a pridružených krajín majú prístupové práva k osobitným správam. Takéto práva sa udeľujú bezplatne a Komisia ich prevedie na členské štáty a pridružené krajiny po tom, ako zabezpečí, že sú stanovené primerané povinnosti, pokiaľ ide o dôvernosť informácií.
6. Vnútroštátne orgány členských štátov a pridružených krajín využívajú osobitnú správu výlučne na účely týkajúce sa používania svojimi ozbrojenými silami, alebo bezpečnostnými alebo spravodajskými zložkami, alebo v ich prospech, a to aj v rámci ich programov spolupráce. Takéto používanie zahŕňa štúdiu, hodnotenie, posúdenie, výskum, návrh, akceptáciu a osvedčovanie výrobku, prevádzku, školenie a likvidáciu, ako aj posúdenie a vypracovanie technických požiadaviek na obstarávanie.
7. Príjemcovia bezplatne udelia inštitúciám, orgánom, úradom alebo agentúram Únie prístupové práva k výsledkom výskumných akcií podporovaných z fondu, a to na riadne odôvodnený účel rozvíjania, vykonávania a monitorovania existujúcich politík alebo programov Únie v oblastiach, ktoré patria do jej právomoci. Takéto prístupové práva sú obmedzené na nekomerčné a nekonkurenčné využívanie.
8. Osobitné ustanovenia, pokiaľ ide o vlastníctvo, prístupové práva a udeľovanie licencií, sú stanovené v dohodách o udelení grantu a zmluvách týkajúcich sa obstarávania vo fáze pred komerčným využitím s cieľom zabezpečiť maximálne využitie výsledkov a predísť akejkoľvek nespravodlivej výhode. Verejní obstarávatelia majú prinajmenšom práva na bezplatný prístup k výsledkom na vlastné využitie a právo na udelenie nevýhradných licencií tretím stranám na využívanie výsledkov za spravodlivých a primeraných podmienok bez akéhokoľvek práva na udelenie sublicencie, alebo právo žiadať príjemcov, aby takéto nevýhradné licencie udelili. Všetky členské štáty a pridružené krajiny majú bezplatný prístup k osobitnej správe. Ak dodávateľ komerčne nevyužije výsledky v rámci stanovenej lehoty po obstarávaní vo fáze pred komerčným využitím, ktorá je uvedená v zmluve, prevedie akékoľvek vlastníctvo výsledkov na verejných obstarávateľov.
9. Toto nariadenie nemá vplyv na vývoz výrobkov, zariadenia alebo technológií, ktoré zahŕňajú výsledky výskumných akcií podporovaných z fondu, a nemá vplyv na diskrečnú právomoc členských štátov, pokiaľ ide o ich politiku vývozu výrobkov obranného priemyslu.

10. Ak dva alebo viaceré členské štáty alebo pridružené krajiny viacstranne alebo v rámci Únie spoločne uzavreli jednu alebo viacero zmlúv s jedným alebo viacerými príjemcami s cieľom ďalej rozvíjať výsledky výskumných akcií podporovaných z fondu, majú prístup k týmto výsledkom v rozsahu, v akom sú vo vlastníctve takýchto príjemcov a potrebné pre plnenie zmluvy alebo zmlúv. Takéto prístupové práva sa udeľujú bez poplatku a na základe osobitných podmienok s cieľom zabezpečiť, aby sa tieto práva využívali len na účely zmluvy alebo zmlúv a aby sa stanovili primerané povinnosti, pokiaľ ide o dôvernosť informácií.

HLAVA III

OSOBITNÉ USTANOVENIA, KTORÉ SA UPLATŇUJÚ NA VÝVOJOVÉ AKCIE

Článok 21

Ďalšie kritériá oprávnenosti vývojových akcií

1. Konzorcium preukazuje, že náklady na akciu, ktoré nie sú hradené z podpory Únie, sú pokryté inými formami financovania, ako napríklad príspevkami členských štátov alebo pridružených krajín alebo z prostriedkov spolufinancovania zo strany právnych subjektov.
2. Činnosti uvedené v článku 10 ods. 3 písm. d) sa musia zakladať na harmonizovaných požiadavkách na obrannú spôsobilosť, na ktorých sa spoločne dohodli najmenej dva členské štáty alebo pridružené krajiny.
3. Pokiaľ ide o činnosti uvedené v článku 10 ods. 3 písm. e) až h), konzorcium preukáže na základe dokumentov vydaných vnútroštátnymi orgánmi, že:
 - a) najmenej dva členské štáty alebo pridružené krajiny majú v úmysle obstaráť konečný výrobok alebo využívať technológiu koordinovaným spôsobom, a to v náležitých prípadoch aj prostredníctvom spoločného obstarávania;
 - b) činnosť je založená na spoločných technických špecifikáciách, na ktorých sa spoločne dohodli členské štáty alebo pridružené krajiny, ktoré majú akciu spolufinancovať alebo ktoré majú v úmysle spoločne obstaráť konečný výrobok alebo spoločne využívať technológiu.

Článok 22

Ďalšie kritériá na vyhodnotenie návrhov vývojových akcií

Okrem kritérií na vyhodnotenie návrhov uvedených v článku 12 sa v pracovnom programe tiež zohľadní:

- a) prínos k zvýšeniu efektívnosti výrobkov a technológií obranného priemyslu počas celého ich životného cyklu vrátane nákladovej účinnosti a potenciálu dosiahnuť synergie v rámci postupov obstarávania, údržby a likvidácie;
- b) prínos pre ďalšiu integráciu európskeho obranného priemyslu v celej Únii, ktorý príjemcovia preukazujú tým, že dokážu, že členské štáty sa zaviazali spoločne koordinovaným spôsobom využívať, vlastníť alebo udržiavať konečný výrobok alebo technológiu.

Článok 23

Vlastníctvo výsledkov vývojových akcií

1. Únia nevlastní výrobky alebo technológie obranného priemyslu, ktoré sú výsledkom vývojových akcií podporovaných z fondu, ani nemá žiaden nárok na práva duševného vlastníctva týkajúce sa uvedených akcií.
2. Výsledky vývojových akcií podporovaných z fondu nesmú priamo ani nepriamo prostredníctvom jedného alebo viacerých sprostredkovateľských právnych subjektov podliehať kontrolám ani obmedzeniam zo strany nepridružených tretích krajín alebo subjektov z nepridružených tretích krajín, a to ani vo forme transferu technológií.

3. Toto nariadenie nemá vplyv na diskrečnú právomoc členských štátov, pokiaľ ide o ich politiku vývozu výrobkov obranného priemyslu.
4. Pokiaľ ide o výsledky vytvorené príjemcami prostredníctvom vývojových akcií podporovaných z fondu a bez toho, aby bol dotknutý odsek 3 tohto článku, Komisii sa oznámi vopred každý prevod vlastníctva na nepridruženú tretiu krajinu alebo na subjekt z nepridruženej tretej krajiny. Ak je takýto prevod vlastníctva v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov alebo s cieľmi stanovenými v článku 3, podpora poskytnutá z fondu sa vráti.
5. Ak sa podpora Únie poskytuje vo forme verejného obstarávania štúdie, všetky členské štáty alebo pridružené krajiny majú na základe písomnej žiadosti právo na bezplatnú nevýhradnú licenciu na využívanie štúdie.

HLAVA IV

RIADENIE, MONITOROVANIE, HODNOTENIE A KONTROLA

Článok 24

Pracovné programy

1. Fond sa vykonáva prostredníctvom ročných pracovných programov uvedených v článku 110 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách. V pracovných programoch sa v náležitých prípadoch stanoví celková suma vyčlenená na operácie kombinovaného financovania. V pracovných programoch sa uvádza celkový rozpočet využívaný na cezhraničnú účasť MSP.
2. Komisia prijíma prostredníctvom vykonávacích aktov pracovné programy uvedené v odseku 1 tohto článku. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 34 ods. 2.
3. V pracovných programoch sa podrobne uvádzajú témy výskumu a kategórie akcií, ktoré sa majú podporovať z fondu. Uvedené kategórie musia byť v súlade s obrannými prioritami uvedenými v článku 3.

S výnimkou tej časti pracovného programu, ktorá sa venuje prelomovým obranným technológiám, sa témy výskumu a kategórie akcií uvedené v prvom pododseku týkajú výrobkov a technológií obranného priemyslu v týchto oblastiach:

- a) príprava, ochrana, nasadenie a udržateľnosť;
 - b) riadenie a nadriadenosť informácií, ako aj velenie, kontrola, komunikácia, počítače, spravodajské informácie, sledovanie a prieskum (C4ISR), kybernetická obrana a kybernetická bezpečnosť, a
 - c) nasadenie a efekty.
4. Pracovné programy obsahujú v relevantných prípadoch funkčné požiadavky a upresňuje sa v nich forma financovania z prostriedkov Únie podľa článku 8, pričom zároveň nebránia súťaži na úrovni výziev na predkladanie návrhov.

V pracovných programoch sa môže zväziť aj prechod výsledkov výskumných akcií s preukázanou pridanou hodnotou, ktoré sa už podporili z fondu, do fázy vývoja.

Článok 25

Konzultácie s projektovým manažérom

Ak je vymenovaný projektový manažér, Komisia s ním pred vykonaním platby konzultuje pokrok dosiahnutý v súvislosti s akciou.

Článok 26

Nezávislí experti

1. Komisia vymenuje nezávislých expertov, ktorí budú pomáhať pri preskúmaní a posúdení z etického hľadiska podľa článku 7 tohto nariadenia a vyhodnocovaní návrhov podľa článku 237 nariadenia o rozpočtových pravidlách.
2. Nezávislí experti uvedení v odseku 1 tohto článku sú štátnymi príslušníkmi čo možno najväčšieho počtu členských štátov a vyberajú sa na základe výziev na prejavenie záujmu adresovaných ministerstvám obrany a podriadeným agentúram, ďalším príslušným vládny orgánom, výskumným inštitúciám, univerzitám, podnikateľským združeniam alebo podnikom zo sektora obrany s cieľom vytvoriť zoznam nezávislých expertov. Odchyľne od článku 237 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa zoznam nezávislých expertov nezverejňuje.
3. Bezpečnostné oprávnenia vymenovaných nezávislých expertov potvrdzuje príslušný členský štát.
4. Výbor uvedený v článku 34 sa každoročne informuje o zozname nezávislých expertov v záujme transparentnosti, pokiaľ ide o ich bezpečnostné oprávnenia. Komisia zabezpečuje, aby nezávislí experti nevykonávali hodnotenia a neposkytovali poradenstvo alebo pomoc v záležitostiach, v súvislosti s ktorými sa nachádzajú v konflikte záujmov.
5. Nezávislí experti sa vyberajú na základe ich zručností, skúseností a znalostí, ktoré sú relevantné pre úlohy, ktorými sa poveria.

Článok 27

Uplatňovanie pravidiel o utajovaných skutočnostiach

1. V rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia:
 - a) každý členský štát zabezpečí, aby poskytoval stupeň ochrany utajovaných skutočností EÚ, ktorý je rovnocenný stupňu, ktorý poskytujú bezpečnostné predpisy Rady stanovené v rozhodnutí Rady 2013/488/EÚ ⁽²⁸⁾;
 - b) Komisia chráni utajované skutočnosti v súlade s bezpečnostnými predpismi stanovenými v rozhodnutí (EÚ, Euratom) 2015/444;
 - c) fyzické osoby s pobytom a právnické osoby usadené v tretej krajine môžu s utajovanými skutočnosťami EÚ týkajúcimi sa fondu nakladať len vtedy, ak v uvedenej krajine podliehajú bezpečnostným predpisom, ktoré zaisťujú stupeň ochrany, ktorý je prinajmenšom rovnocenný stupňu, aký poskytujú bezpečnostné predpisy Komisie a Rady stanovené v rozhodnutí (EÚ, Euratom) 2015/444 a rozhodnutí 2013/488/EÚ;
 - d) rovnocennosť bezpečnostných predpisov uplatňovaných v tretej krajine alebo medzinárodnou organizáciou sa stanoví v dohode o bezpečnosti informácií, ktorá zahŕňa v relevantných prípadoch aj otázky priemyselnej bezpečnosti, uzavretej alebo ktorá sa má uzavrieť medzi Úniou a danou treťou krajinou alebo medzinárodnou organizáciou, a to v súlade s postupom stanoveným v článku 218 ZFEÚ a so zreteľom na článok 13 rozhodnutia 2013/488/EÚ, a
 - e) bez toho, aby bol dotknutý článok 13 rozhodnutia 2013/488/EÚ a predpisy, ktorými sa riadi oblasť priemyselnej bezpečnosti stanovené v rozhodnutí (EÚ, Euratom) 2015/444, sa fyzickej alebo právnickej osobe, tretej krajine alebo medzinárodnej organizácii môže, ak je to potrebné a na individuálnom základe, poskytnúť prístup k utajovaným skutočnostiam EÚ, a to podľa povahy a obsahu takýchto skutočností, príjemcovej potreby poznať také skutočnosti a stupeň výhodnosti pre Úniu.
2. Ak ide o akcie, ktoré zahŕňajú, vyžadujú si alebo obsahujú utajované skutočnosti, príslušný financujúci subjekt spresní vo výzve na predkladanie návrhov alebo v súťažných podkladoch opatrenia a požiadavky potrebné na to, aby sa zaisťovala bezpečnosť takýchto skutočností na požadovanej úrovni.

⁽²⁸⁾ Rozhodnutie Rady 2013/488/EÚ z 23. septembra 2013 o bezpečnostných predpisoch na ochranu utajovaných skutočností EÚ (Ú. v. EÚ L 274, 15.10.2013, s. 1).

3. Komisia zriadi zabezpečený systém výmeny s cieľom uľahčiť výmenu citlivých informácií vrátane utajovaných skutočností medzi Komisiou a členskými štátmi a pridruženými krajinami a prípadne aj so žiadateľmi a príjemcami. V uvedenom systéme sa zohľadnia vnútroštátne bezpečnostné predpisy členských štátov.

4. O pôvode nových utajovaných skutočností vytvorených pri výkone výskumnej alebo vývojovej akcie rozhodnú členské štáty, na území ktorých sú prijímatelia usadení. Na uvedený účel môžu uvedené členské štáty rozhodnúť o osobitnom bezpečnostnom rámci na ochranu a nakladanie s utajovanými skutočnosťami týkajúcimi sa akcie a informujú o tom Komisiu. Takýmto bezpečnostným rámcom nie je dotknutá možnosť Komisie mať prístup k informáciám potrebným na vykonanie výskumnej alebo vývojovej akcie.

Ak uvedené členské štáty nevytvoria žiadny takýto osobitný bezpečnostný rámec, Komisia stanoví bezpečnostný rámec pre akciu v súlade s rozhodnutím (EÚ, Euratom) 2015/444.

Náležitý bezpečnostný rámec pre akciu musí byť v každom prípade zavedený pred podpísaním dohody o udelení grantu alebo zmluvy.

Článok 28

Monitorovanie a podávanie správ

1. Ukazovatele na účely podávania správ o pokroku fondu pri dosahovaní špecifických cieľov stanovených v článku 3 ods. 2 sú uvedené v prílohe.

2. Na zabezpečenie účinného posúdenia pokroku fondu pri dosahovaní jeho cieľov je Komisia splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 33 s cieľom zmeniť prílohu, pokiaľ ide o ukazovatele, ak sa to považuje za potrebné, ako aj s cieľom doplniť toto nariadenie o ustanovenia o vytvorení rámca pre monitorovanie a hodnotenie.

3. Komisia pravidelne monitoruje vykonávanie fondu a každoročne podáva Európskemu parlamentu a Rade správu o dosiahnutom pokroku, a to aj o zohľadňovaní poznatkov a skúseností získaných z EDIDP a PADR pri vykonávaní fondu. Na uvedený účel Komisia zavedie potrebné opatrenia na monitorovanie.

4. Systémom podávania správ o výkonnosti sa zabezpečí, aby sa údaje na monitorovanie vykonávania a výsledkov fondu získavali efektívne, účinne a včas.

Na uvedený účel sa príjemcom finančných prostriedkov Únie a prípadne členskými štátom ukladajú primerané požiadavky na podávanie správ.

Článok 29

Hodnotenie fondu

1. Hodnotenia fondu sa vykonávajú včas, aby poskytli informácie pre proces rozhodovania.

2. Priebežné hodnotenie fondu sa vykoná hneď, ako budú k dispozícii dostatočné informácie o jeho vykonávaní, najneskôr však štyri roky od začiatku vykonávacieho obdobia fondu.

Priebežná hodnotiacia správa vzťahujúca sa na obdobie do 31. júla 2024 obsahuje najmä:

a) posúdenie riadenia fondu, a to aj pokiaľ ide:

i) o ustanovenia týkajúce sa nezávislých expertov;

ii) vykonávanie etických postupov stanovených v článku 7 tohto nariadenia;

- b) skúsenosti získané z EDIDP a PADR;
- c) miery vykonávania;
- d) výsledky pridelovania projektov vrátane miery zapojenia MSP a spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou a miery ich cezhraničnej účasti;
- e) miery úhrady nepriamych nákladov stanovených v článku 15 tohto nariadenia;
- f) sumy pridelených prelomovým obranným technológiám vo výzvach na predkladanie návrhov a
- g) finančné prostriedky poskytnuté v súlade s článkom 195 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Priebežné hodnotenie musí zároveň obsahovať informácie o krajinách pôvodu príjemcov, počte krajín zapojených do jednotlivých projektov a podľa možnosti aj o rozdelení vzniknutých práv duševného vlastníctva. Komisia môže predkladať návrhy na akékoľvek vhodné zmeny tohto nariadenia.

3. Na konci vykonávacieho obdobia, najneskôr však do 31. decembra 2031, Komisia vykoná záverečné hodnotenie a vypracuje správu o vykonávaní fondu.

Záverečná hodnotiacia správa:

- a) zahŕňa výsledky vykonávania a, pokiaľ to je možné, vplyv fondu;
 - b) vychádza z relevantných konzultácií s členskými štátmi, pridruženými krajinami a hlavnými zainteresovanými stranami a posudzuje najmä pokrok pri dosahovaní cieľov stanovených v článku 3;
 - c) pomáha identifikovať oblasti, v ktorých je Únia vo vývoji výrobkov a technológií obranného priemyslu závislá od tretích krajín;
 - d) analyzuje cezhraničnú účasť, a to aj účasť MSP a spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou, na akciách vykonávaných v rámci fondu, ako aj začlenenie MSP a spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou do globálneho hodnotového reťazca a prínos fondu k riešeniu nedostatkov identifikovaných v pláne rozvoja spôsobilostí, a
 - e) obsahuje informácie o krajinách pôvodu príjemcov a podľa možnosti o rozdelení vytvorených práv duševného vlastníctva.
4. Komisia oznámi závery hodnotení spolu so svojimi pripomienkami Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov.

Článok 30

Audity

Audity týkajúce sa použitia príspevku Únie vykonávané osobami alebo subjektmi vrátane tých, ktoré neboli poverené inštitúciami, orgánmi, úradmi alebo agentúrami Únie, tvoria základ celkového uistenia podľa článku 127 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Dvor audítorov preskúmava účty všetkých príjmov a výdavkov Únie v súlade s článkom 287 ZFEÚ.

Článok 31

Ochrana finančných záujmov Únie

Ak sa prostredníctvom rozhodnutia prijatého podľa medzinárodnej dohody alebo na základe akéhokoľvek iného právneho nástroja zúčastňuje na fonde tretia krajina, táto tretia krajina udelí potrebné práva a prístup zodpovednému povolujuúcemu úradníkovi, OLAF-u a Dvoru audítorov na riadne vykonávanie ich príslušných právomocí. V prípade OLAF-u tieto práva zahŕňajú právo viesť vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ, Euratom) č. 883/2013.

Článok 32

Poskytovanie informácií, komunikácia a publicita

1. Prijemcovia finančných prostriedkov Únie musia priznať pôvod uvedených finančných prostriedkov a zabezpečiť viditeľnosť finančných prostriedkov Únie, najmä pri propagácii akcií a ich výsledkov, a to tým, že poskytnú ucelené, účinné a primerané ciele informácie rôznym cieľovým skupinám vrátane médií a verejnosti. Dohoda o udelení grantu alebo o financovaní obsahuje ustanovenia upravujúce možnosť publikovať akademické články na základe výsledkov výskumných akcií.

2. Komisia vykonáva informačné a komunikačné akcie v súvislosti s fondom, akciami vykonávanými v rámci fondu a dosiahnutými výsledkami.

Finančné zdroje vyčlenené na fond zároveň prispievajú k inštitucionálnej komunikácii o politických prioritách Únie, pokiaľ sa uvedené priority týkajú cieľov stanovených v článku 3.

3. Finančné zdroje vyčlenené na tento fond môžu tiež prispievať k organizácii činností v oblasti šírenia informácií, podujatí na nadväzovanie kontaktov a činností zameraných na zvyšovanie informovanosti, najmä s cieľom otvoriť dodávateľské reťazce na posilnenie cezhraničnej účasti MSP.

HLAVA V

DELEGOVANÉ AKTY, VYKONÁVACIE AKTY, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 33

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 28 sa Komisii udeľuje na dobu neurčitú od 12. mája 2021.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 28 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 28 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 34

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Európska obranná agentúra sa pozve, aby poskytovala výboru svoje názory a odborné znalosti ako pozorovateľ. Prizve sa aj Európska služba pre vonkajšiu činnosť, aby výboru pomáhala.

Výbor sa tiež stretáva v osobitných zloženiach, a to aj s cieľom rokovať o aspektoch obrany a bezpečnosti, ktoré sa týkajú akcií vykonávaných v rámci fondu.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Ak výbor nevydá žiadne stanovisko, Komisia neprijme návrh vykonávacieho aktu a uplatňuje sa článok 5 ods. 4 tretí pododsek nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 35

Zrušenie

Nariadenie (EÚ) 2018/1092 sa zrušuje s účinnosťou od 1. januára 2021.

Článok 36

Prechodné ustanovenia

1. Toto nariadenie nemá vplyv na pokračovanie ani zmenu akcií začatých podľa nariadenia (EÚ) 2018/1092 alebo PADR, ktoré sa na uvedené akcie aj naďalej vzťahujú až do ich ukončenia, ako aj na ich výsledky.

2. Z finančného krytia fondu sa môžu uhrádzať aj výdavky na technickú a administratívnu pomoc potrebné na zabezpečenie prechodu medzi fondom a opatreniami prijatými podľa nariadenia (EÚ) 2018/1092 a PADR.

3. V prípade potreby možno rozpočtové prostriedky na pokrytie výdavkov uvedených v článku 4 ods. 4 zahrnúť do rozpočtu Únie na obdobie po 31. decembri 2027, aby sa umožnilo riadenie akcií, ktoré sa neskončia do konca trvania fondu.

Článok 37

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2021.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 29. apríla 2021

Za Európsky parlament
predseda
D. M. SASSOLI

Za Radu
predsedníčka
A. P. ZACARIAS

PRÍLOHA

UKAZOVATELE NA ÚČELY PODÁVANIA SPRÁV O POKROKU FONDU PRI DOSAHOVANÍ JEHO ŠPECIFICKÝCH CIEĽOV

Špecifický cieľ stanovený v článku 3 ods. 2 písm. a):

Ukazovateľ 1: účastníci

Merané podľa: počtu zapojených právnych subjektov (rozdelených podľa veľkosti, typu a krajiny usadenia)

Ukazovateľ 2: spoločný výskum

Merané podľa:

- 2.1. počtu a hodnoty financovaných projektov
- 2.2. cezhraničnej spolupráce: podielu zákaziek zadávaných MSP a spoločnostiam so strednou trhovou kapitalizáciou s uvedením hodnoty zákaziek pri cezhraničnej spolupráci
- 2.3. podielu príjemcov nevykonávajúcich výskumné činnosti s uplatnením v obrannom priemysle pred 12. májom 2021

Ukazovateľ 3: inovačné výrobky

Merané podľa:

- 3.1. počtu nových patentov pochádzajúcich z projektov podporovaných z fondu
- 3.2. agregovaného rozdelenia patentov medzi MSP, spoločnosťami so strednou trhovou kapitalizáciou, a právnymi subjektami, ktoré nie sú ani MSP ani spoločnosťami so strednou trhovou kapitalizáciou
- 3.3. agregovaného rozdelenia patentov medzi členskými štátmi

Špecifický cieľ stanovený v článku 3 ods. 2 písm. b):

Ukazovateľ 4: kolaboratívny rozvoj spôsobilostí

Merané podľa: počtu a hodnoty financovaných akcií, ktoré sa zaoberajú nedostatkami v spôsobilostiach identifikovanými v pláne rozvoja spôsobilostí

Ukazovateľ 5: nepretržitá podpora počas celého cyklu výskumu a vývoja

Merané podľa: prítomnosti práv duševného vlastníctva alebo výsledkov vytvorených v rámci akcií podporovaných v minulosti v podkladových informáciách

Ukazovateľ 6: vytváranie/podpora pracovných miest

Merané podľa: počtu podporovaných zamestnancov vo výskume a vývoji v oblasti obrany za členský štát
